

Grupa Kapitałowa Orbis

Raport półroczny za I półrocze 2017 roku

Skrócone śródroczne skonsolidowane

sprawozdanie finansowe

27 lipca 2017 r.

SPIS TREŚCI

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	2
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	3
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	4
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	7
1. INFORMACJE OGÓLNE	8
1.1 PODSTAWA SPORZĄDZANIA SKRÓCONEGO ŚRÓDROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	9
1.2 STANOWISKO ZARZĄDU ORBIS S.A. ODNOSZĄCE SIĘ DO ZASTRZEŻENIA WYRAŻONEGO PRZEZ PODMIOT UPRAWNIONY DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH W RAPORCIE Z PRZEGLĄDU SKRÓCONEGO ŚRÓDROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO GRUPY KAPITAŁOWEJ ORBIS	9
1.3 ZMIANY ZASAD RACHUNKOWOŚCI, ZMIANY W PREZENTACJI DANYCH ORAZ KOREKTY BŁĘDÓW POPRIEDNICH OKRESÓW	11
2. SPÓŁKI WCHODZĄCE W SKŁAD GRUPY	15
2.1 SKŁAD GRUPY KAPITAŁOWEJ	15
2.2 ZMIANY W STRUKTURZE GRUPY KAPITAŁOWEJ ORBIS	15
3. WPŁYW ZDARZEŃ NIEPOWTARZALNYCH I JEDNORAZOWYCH	16
4. SEGMENTY DZIAŁALNOŚCI	18
4.1 SEGMENTY OPERACYJNE	18
4.2 INFORMACJE DOTYCZĄCE OBSZARÓW GEOGRAFICZNYCH	21
5. SEZONOWOŚĆ LUB CYKLICZNOŚĆ DZIAŁALNOŚCI	24
6. RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT I SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	25
7. SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	27
7.1 AKTYWA TRWAŁE	27
7.2 AKTYWA OBROTOWE	31
7.3 AKTYWA KLASYFIKOWANE JAKO PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY	32
7.4 ZOBOWIĄZANIA KRÓTKO I DŁUGOTERMINOWE	33
8. ZMIANY WARTOŚCI SZACUNKOWYCH	37
8.1 ODPISY AKTUALIZUJĄCE WARTOŚĆ AKTYWÓW	37
8.2 REZERWY NA ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE	38
8.3 REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA	40
8.4 AKTYWA I REZERWA NA PODATEK ODROZCZONY	41
9. UMOWY LEASINGU OPERACYJNEGO	41
10. AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE	42
10.1 ZOBOWIĄZANIA WYNIKAJĄCE Z UMÓW KREDYTOWYCH, LEASINGOWYCH ORAZ EMISJI OBLIGACJI	42
10.2 ZOBOWIĄZANIA WYNIKAJĄCE Z UMÓW SPRZEDAŻY AKTYWÓW	43
11. INSTRUMENTY FINANSOWE	44
11.1 KATEGORIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	44
11.2 WARTOŚĆ GODZIWA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	44
11.3 RACHUNKOWOŚĆ ZABEZPIECZEŃ	45
12. TRANSAKCJE Z JEDNOSTKAMI POWIĄZANYMI	45
13. EMISJE, WYKUP I SPŁATY DŁUŻNYCH I KAPITAŁOWYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	47
14. SPRAWY SPORNE	47
15. SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	49
16. WYDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM	49

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT
 za I półrocze 2017 roku z danymi porównywalnymi za rok 2016

	I półrocze 2017	I półrocze 2016
Przychody netto ze sprzedaży	679 530	639 874
Usługi obce	(147 555)	(136 732)
Koszty świadczeń pracowniczych	(173 821)	(167 934)
Zużycie materiałów i energii	(95 421)	(95 337)
Podatki i opłaty	(20 543)	(20 527)
Pozostałe koszty rodzajowe	(6 528)	(6 735)
Pozostałe przychody/(koszty) operacyjne netto	1 439	719
EBITDAR	237 101	213 328
Koszty wynajmu nieruchomości	(34 930)	(49 039)
EBITDA operacyjna	202 171	164 289
Amortyzacja	(82 186)	(72 852)
Zysk z działalności operacyjnej bez zdarzeń jednorazowych	119 985	91 437
Wynik na sprzedaży nieruchomości	3 927	1 577
Aktualizacja wartości aktywów trwałych	0	(909)
Koszty restrukturyzacji	(1 786)	(231)
Wynik innych zdarzeń jednorazowych	(1 057)	(351)
Zysk z działalności operacyjnej	121 069	91 523
Przychody finansowe	873	1 113
Koszty finansowe	(17 125)	(7 711)
Udział w zyskach/(stratach) netto jednostek stowarzyszonych	0	(61)
Zysk przed opodatkowaniem	104 817	84 864
Podatek dochodowy	(22 546)	(13 486)
Zysk netto za okres	82 271	71 378
- przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej	82 254	71 370
- przypisany udziałom niekontrolującym	17	8
Zysk na jedną akcję zwykłą		
Podstawowy i rozwodniony zysk na akcję przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej za okres (w zł)	1,79	1,55

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW
za I półrocze 2017 roku z danymi porównywalnymi za rok 2016

	I półrocze 2017	I półrocze 2016
Zysk netto za okres	82 271	71 378
Składniki, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat:		
Zyski i straty aktuarialne z tyt. programu określonych świadczeń pracowniczych		62
Podatek dochodowy dotyczący składników, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach	(22)	(12)
Składniki, które mogą zostać przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat:		
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(20 722)	11 267
Efektywna część zysków i strat związanych z instrumentem zabezpieczającym w ramach zabezpieczenia przepływów pieniężnych	(12)	(114)
Podatek dochodowy dotyczący składników, które mogą zostać przeniesione w późniejszych okresach	2	21
Inne całkowite dochody/(straty) po opodatkowaniu	(20 754)	11 224
Całkowite dochody za okres	61 517	82 602
- przypisane akcjonariuszom jednostki dominującej	61 507	82 590
- przypisane udziałom niekontrolującym	10	12

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ
według stanu na 30 czerwca 2017 roku, 31 grudnia 2016 roku i 30 czerwca 2016 roku

Aktywa	Stan na:		
	30.06.2017	31.12.2016	30.06.2016
Aktywa trwałe	2 425 107	2 193 359	2 226 467
Rzeczowe aktywa trwałe	2 261 011	2 037 338	2 057 810
Nieruchomości inwestycyjne	8 856	8 720	8 938
Wartości niematerialne, w tym:	112 102	112 692	113 201
- wartość firmy	107 252	107 252	107 252
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	0	0	10 385
Inne aktywa finansowe	24 025	15 510	7 888
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	18 292	18 206	27 424
Pozostałe aktywa długoterminowe	821	893	821
Aktywa obrotowe	362 429	643 145	348 266
Zapasy	6 642	7 167	6 572
Należności handlowe	76 174	58 953	72 007
Należności z tytułu podatku dochodowego	1 660	3 079	1 335
Należności krótkoterminowe inne	35 334	33 152	31 993
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	242 619	540 794	236 359
Aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	189 525	23 631	24 006
AKTYWA RAZEM	2 977 061	2 860 135	2 598 739

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ c.d.
według stanu na 30 czerwca 2017 roku, 31 grudnia 2016 roku i 30 czerwca 2016 roku

Pasywa	Stan na:		
	30.06.2017	31.12.2016	30.06.2016
Kapitał własny	1 938 470	1 950 676	1 810 776
Kapitał własny przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej	1 938 298	1 950 514	1 810 631
Kapitał zakładowy	517 754	517 754	517 754
Pozostałe kapitały	133 228	133 238	132 596
Zyski zatrzymane	1 290 622	1 282 113	1 146 205
Kapitał z przeliczenia jednostek zagranicznych	(3 306)	17 409	14 076
Udziały niekontrolujące	172	162	145
Zobowiązania długoterminowe	619 053	624 954	438 812
Kredyty i pożyczki	70 266	87 656	105 066
Obligacje	501 515	501 372	299 331
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	4 820	282	881
Przychody przyszłych okresów	12 351	4 001	4 150
Zobowiązania długoterminowe inne	5 045	5 114	4 179
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	18 363	19 765	22 190
Rezerwy na zobowiązania	6 693	6 764	3 015
Zobowiązania krótkoterminowe	419 538	284 505	349 151
Kredyty i pożyczki	89 559	35 289	35 289
Inne zobowiązania finansowe	129	118	909
Zobowiązania handlowe	110 293	117 429	109 802
Zobowiązania dotyczące środków trwałych	9 302	24 945	15 715
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	6 799	3 143	5 561
Przychody przyszłych okresów	42 054	21 466	40 610
Zobowiązania krótkoterminowe inne	157 715	77 673	137 433
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	2 909	2 983	2 757
Rezerwy na zobowiązania	778	1 459	1 075
PASYWA RAZEM	2 977 061	2 860 135	2 598 739

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM
 za I półrocze 2017 roku z danymi porównywalnymi za rok 2016

	Kapitał własny przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej				Udziały niekontrolujące	Razem
	Kapitał zakładowy	Pozostałe kapitały	Zyski zatrzymane	Kapitał z przeliczenia jednostek zagranicznych		
<u>Dwanaście miesięcy zakończonych 31 grudnia 2016 roku</u>						
Stan na 01.01.2016	517 754	132 689	1 129 899	2 813	133	1 783 288
- zysk netto za okres	0	0	207 125	0	22	207 147
- inne całkowite dochody/(straty)	0	549	203	14 596	7	15 355
Całkowite dochody za okres	0	549	207 328	14 596	29	222 502
- transakcja z akcjonariuszem	0	0	17 286	0	0	17 286
- podatek dochodowy związany z transakcją z akcjonariuszem	0	0	(3 284)	0	0	(3 284)
- dywidendy	0	0	(69 116)	0	0	(69 116)
Stan na 31.12.2016	517 754	133 238	1 282 113	17 409	162	1 950 676
<u>w tym: sześć miesięcy zakończonych 30 czerwca 2016 roku</u>						
Stan na 01.01.2016	517 754	132 689	1 129 899	2 813	133	1 783 288
- zysk netto za okres	0	0	71 370	0	8	71 378
- inne całkowite dochody/(straty)	0	(93)	50	11 263	4	11 224
Całkowite dochody/(straty) za okres	0	(93)	71 420	11 263	12	82 602
- transakcja z akcjonariuszem	0	0	17 286	0	0	17 286
- podatek dochodowy związany z transakcją z akcjonariuszem	0	0	(3 284)	0	0	(3 284)
- dywidendy	0	0	(69 116)	0	0	(69 116)
Stan na 30.06.2016	517 754	132 596	1 146 205	14 076	145	1 810 776
<u>Sześć miesięcy zakończonych 30 czerwca 2017 roku</u>						
Stan na 01.01.2017	517 754	133 238	1 282 113	17 409	162	1 950 676
- zysk netto za okres	0	0	82 254	0	17	82 271
- inne całkowite dochody/(straty)	0	(10)	(22)	(20 715)	(7)	(20 754)
Całkowite dochody/(straty) za okres	0	(10)	82 232	(20 715)	10	61 517
- dywidendy	0	0	(73 723)	0	0	(73 723)
Stan na 30.06.2017	517 754	133 228	1 290 622	(3 306)	172	1 938 470

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH
 za I półrocze 2017 roku z danymi porównywalnymi za rok 2016

	I półrocze 2017	I półrocze 2016
DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNA		
Zysk przed opodatkowaniem	104 817	84 864
Korekty:	80 384	98 739
Udział w (zyskach)/stratach netto jednostek stowarzyszonych	0	61
Amortyzacja	82 186	72 852
Straty z tytułu różnic kursowych	4 696	293
Odsetki i inne koszty finansowania zewnętrznego	8 451	6 516
Zysk z tytułu działalności inwestycyjnej	(1 544)	(1 455)
Zmiana stanu należności	(18 143)	(27 911)
Zmiana stanu zobowiązań, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	(13 247)	30 141
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych przychodów	19 509	15 057
Zmiana stanu rezerw	(1 944)	1 142
Zmiana stanu zapasów	414	191
Inne korekty	6	1 852
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej	185 201	183 603
Podatek dochodowy zapłacony	(13 021)	(22 528)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	172 180	161 075
DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA		
Przychody ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	31 595	2 484
Przychody z tytułu odsetek	821	698
Inne wpływy inwestycyjne	10 340	7 199
Wykup hoteli z leasingu	(468 056)	(109 342)
Pozostałe wydatki na rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne	(59 318)	(89 435)
Podwyższenia kapitału zakładowego w podmiotach powiązanych	0	(10)
Inne wydatki inwestycyjne	(8 764)	0
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(493 382)	(188 406)
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA		
Zaciągnięcie kredytów i pożyczek	54 452	0
Wpływy od akcjonariusza	0	17 286
Splaty kredytów i pożyczek	(17 645)	(19 039)
Splata odsetek i inne wydatki związane z obsługą zadłużenia z tytułu kredytów i pożyczek	(1 969)	(2 642)
Splata odsetek i inne wydatki związane z obsługą zadłużenia z tytułu obligacji	(7 096)	(4 227)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	27 742	(8 622)
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(293 460)	(35 953)
Wpływ zmiany kursów walut na saldo środków pieniężnych w walutach obcych	(4 715)	629
Środki pieniężne na początek okresu	540 794	271 683
Środki pieniężne na koniec okresu	242 619	236 359

1. INFORMACJE OGÓLNE

Prezentowane skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Orbis za I półrocze 2017 roku przedstawia sprawozdanie z sytuacji finansowej według stanu na dzień 30 czerwca 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku i na dzień 30 czerwca 2016 roku, sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za I półrocze 2017 roku oraz za 2016 rok i za I półrocze 2016 roku, jak również rachunek zysków i strat, sprawozdanie z całkowitych dochodów i sprawozdanie z przepływów pieniężnych, obejmujące dane za I półrocze 2017 roku i za I półrocze 2016 roku, oraz noty objaśniające do wyżej wymienionych sprawozdań finansowych.

Sprawozdanie obejmuje jednostkę dominującą i jej jednostki zależne (zwane łącznie „Grupą Kapitałową Orbis”, „Grupą Kapitałową” lub „Grupą”). Podstawowym przedmiotem działalności Grupy Kapitałowej Orbis jest działalność hotelarska.

Jednostką dominującą w Grupie Kapitałowej jest spółka Orbis S.A. z siedzibą w Warszawie, ul. Bracka 16, 00-028 Warszawa, Polska, wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 22622. Zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności /PKD/ działalność Spółki jest zakwalifikowana w sekcji I w pozycji 5510Z. Zgodnie z klasyfikacją Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie działalność Spółki jest klasyfikowana w branży hotele i restauracje.

Pełna lista spółek Grupy Kapitałowej Orbis została przedstawiona w nocie 2.1 niniejszego sprawozdania. Zmiany w składzie Grupy Kapitałowej Orbis oraz zmiany organizacyjne i zmiany działalności od opublikowania ostatniego sprawozdania zostały przedstawione w nocie 2.2 niniejszego sprawozdania.

Sprawozdania finansowe poszczególnych jednostek Grupy są wykazywane w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym działają poszczególne jednostki (w „walucie funkcjonalnej”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządza się w złotych polskich (PLN), które są walutą prezentacji i walutą funkcjonalną jednostki dominującej.

Pozycje sprawozdań z sytuacji finansowej zagranicznych spółek zależnych przeliczono na walutę polską po kursie średnim NBP na dzień 30 czerwca 2017 roku. Pozycje rachunku zysków i strat, sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdań z przepływów środków pieniężnych zagranicznych spółek zależnych przeliczono na walutę polską po kursie stanowiącym średnią arytmetyczną średnich kursów NBP na dzień kończący każdy miesiąc I półrocza 2017 oraz I półrocza 2016 roku. Wszystkie wynikające stąd różnice kursowe ujmują się jako składnik kapitału własnego.

Kursy walutowe użyte w celu przeliczenia sprawozdań zagranicznych spółek zależnych przedstawia poniższa tabela:

WALUTA	Kurs średni w okresie sprawozdawczym		Kurs na koniec okresu sprawozdawczego		
	I półrocze 2017	I półrocze 2016	30.06.2017	31.12.2016	30.06.2016
EUR/PLN	4,2474	4,3805	4,2265	4,4240	4,4255
HUF/PLN	0,0137	0,0140	0,0137	0,0142	0,0140
CZK/PLN	0,1586	0,1620	0,1611	0,1637	0,1636
RON/PLN	0,9359	0,9741	0,9269	0,9749	0,9795

Wszystkie dane finansowe przedstawia się w tysiącach polskich złotych, chyba że zaznaczono inaczej.

1.1 PODSTAWA SPORZĄDZANIA SKRÓCONEGO ŚRÓDROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Niniejsze skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa” (MSR 34) przyjętym przez Unię Europejską, opublikowanym i obowiązującym na dzień niniejszego sprawozdania finansowego (patrz również nota 1.3).

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga zastosowania pewnych kluczowych szacunków księgowych. Zarząd musi także podjąć szereg subiektywnych decyzji dotyczących zastosowania zasad rachunkowości Grupy. Obszary bardziej złożone lub wymagające dokonania subiektywnego osądu, jak również obszary, w których założenia i oszacowania są znaczące dla sprawozdania finansowego jako całości, zostały opisane w notach do prezentowanego sprawozdania.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez jednostkę dominującą oraz jednostki Grupy Kapitałowej Orbis w dającej się przewidzieć przyszłości. Zdaniem Zarządu jednostki dominującej nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności przez Grupę Kapitałową.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd w dniu 26 lipca 2017 roku.

1.2 STANOWISKO ZARZĄDU ORBIS S.A. ODNOSZĄCE SIĘ DO ZASTRZEŻENIA WYRAŻONEGO PRZEZ PODMIOT UPRAWNIONY DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH W RAPORCIE Z PRZEGLĄDU SKRÓCONEGO ŚRÓDROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO GRUPY KAPITAŁOWEJ ORBIS

Raport niezależnego biegłego rewidenta Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. z przeglądu skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Orbis za I półrocze 2017 rok, zawiera zastrzeżenie dotyczące klasyfikacji praw wieczystego użytkowania gruntów.

Zarząd Orbis S.A. stoi na stanowisku, iż przyjęta zasada klasyfikacji prawa wieczystego użytkowania gruntów przyczynia się do rzetelnej i jasnej informacji o sytuacji majątkowej Grupy.

Na dzień sporządzenia pierwszego sprawozdania finansowego zgodnego z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, Zarząd wraz z Radą Nadzorczą rozpatrzył różne interpretacje dotyczące MSR 17 dostępne na rynku i zdecydował, iż mając na uwadze wskazaną wyżej rzetelność prezentacji sytuacji Grupy, prawa wieczystego użytkowania gruntów otrzymane w wyniku decyzji administracyjnej powinny być ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Grunty, a także prawa ich użytkowania, są częścią nieruchomości hotelowych Grupy (czyli ośrodków wypracowujących środki pieniężne), ponieważ przyczyniają się do generowania wyniku i przepływów pieniężnych hoteli. Stanowią więc część wartości godziwej nieruchomości. Część praw wieczystego użytkowania gruntu została zakupiona przez Grupę i wprowadzona do ksiąg w wartości zakupu (w wartości rynkowej). Pozostała część została otrzymana od Skarbu Państwa jako jeden z elementów nieruchomości hotelowych i wprowadzona do ksiąg w wartościach ustalonych w wyniku niezależnej wyceny na podstawie MSSF1.

Mimo różnych interpretacji MSR 17, w tym traktowania leasingu gruntów jako leasingu operacyjny z uwagi na to, że grunt ma zazwyczaj nieograniczony okres ekonomicznej użyteczności, w ocenie Zarządu specyficzny charakter prawa wieczystego użytkowania gruntów (będącego elementem wyłącznie polskiego systemu prawnego) sprawia, iż jest ono zdecydowanie bardziej zbliżone do prawa własności niż do praw wynikających z umów obligacyjnych. Nawet bez szczegółowej analizy regulacji prawnych właściwych dla użytkowania wieczystego, można bez problemu wskazać szereg elementów, które użytkownikowi wieczystemu nieruchomości przysługują w sposób praktycznie tożsamy z właścicielem nieruchomości:

- korzystanie z gruntu z wyłączeniem innych osób;
- możliwość swobodnego rozporządzania prawem m.in. sprzedaży, wnoszenia aportem, darowania lub dowolnego obciążania np. hipoteką;

- posiadacz tego prawa ma pełne prawo własności budynków i innych urządzeń wzniesionych na użytkowanym gruncie;
- do ochrony prawa użytkowania wieczystego stosuje się odpowiednio przepisy o ochronie własności.

Można mieć ponadto wątpliwości, co do charakteru prawnego opłaty wnoszonej przez użytkownika wieczystego, którą można traktować jako substytut podatku od nieruchomości (gruntu) płaconego przez właściciela nieruchomości gruntowej.

Jednocześnie cechy specyficzne dla prawa wieczystego użytkowania gruntów, takie jak:

- możliwość zbywania prawa wieczystego użytkowania,
- prawo do przedłużenia okresu użytkowania (w ciągu ostatnich pięciu lat przed upływem zastrzeżonego w umowie terminu wieczysty użytkownik może żądać jego przedłużenia na dalszy okres od czterdziestu do dziewięćdziesięciu dziewięciu lat, przy czym odmowa przedłużenia jest dopuszczalna tylko ze względu na ważny interes społeczny),
- możliwość jednostronnego zrzeczenia się prawa wieczystego użytkowania przez użytkownika wieczystego, skutkujące wyzbyciem się przez niego tego prawa,

powodują, iż problematyczne (niejasne) byłoby ustalenie, jaki okres użytkowania należy uwzględnić przy kalkulacji leasingu. W przypadku Grupy Orbis należałoby dodatkowo uwzględnić, iż z uwagi na wybudowane na gruntach użytkowanych wieczysto hotele, mało prawdopodobne jest, iż w przyszłości Grupa nie skorzysta z możliwości przedłużenia okresu obowiązywania prawa wieczystego użytkowania gruntów lub jego wykupu.

Przedstawione problemy i wątpliwości, co do możliwości kwalifikacji prawa użytkowania wieczystego jako leasingu, stanowią nie tylko wynik subiektywnej oceny Zarządu Orbis S.A., ale mają również wymiar obiektywny, przejawiający się m.in. w tym, iż obecnie nie ma wypracowanego jednolitego podejścia zarówno wśród emitentów notowanych na rynkach regulowanych, jak również czołowych firm audytorskich, co do sposobu kwalifikacji i ujmowania praw wieczystego użytkowania gruntów zgodnie z MSR 17.

Biorąc pod uwagę cechy specyficzne dla praw wieczystego użytkowania gruntów Zarząd wraz z Radą Nadzorczą stoją na stanowisku, iż prawa te powinny być ujmowane zgodnie z MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe.

Wartość nabytych odpłatnie praw wieczystego użytkowania gruntów wynosiła na dzień 30 czerwca 2017 roku 59 716 tys. zł (co stanowi 2,0% sumy aktywów), na dzień 31 grudnia 2016 roku 61 382 tys. zł (co stanowi 2,1% sumy aktywów), a na dzień 30 czerwca 2016 roku 65 017 tys. zł (co stanowi 2,5% sumy aktywów).

Gdyby prawa wieczystego użytkowania gruntów nabytych odpłatnie zostały zakwalifikowane jako leasing operacyjny, to wartość tych praw powinna być wykazana jako długoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

Wartość otrzymanych nieodpłatnie praw wieczystego użytkowania gruntów, ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, wynosiła na dzień 30 czerwca 2017 roku 255 570 tys. zł (co stanowi 8,6% sumy aktywów), na dzień 31 grudnia 2016 roku 260 044 tys. zł (co stanowi 9,1% sumy aktywów), a na dzień 30 czerwca 2016 roku 268 120 tys. zł (co stanowi 10,3% sumy aktywów). Wartość rezerwy na podatek odroczone z tego tytułu na dzień 30 czerwca 2017 roku wynosiła 48 558 tys. zł (co stanowi 1,6% sumy pasywów), na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosiła 49 408 tys. zł (co stanowi 1,7% sumy pasywów), natomiast na dzień 30 czerwca 2016 roku 50 943 tys. zł (co stanowi 2,0% sumy pasywów).

Gdyby prawa wieczystego użytkowania gruntów otrzymanych nieodpłatnie nie zostały ujęte w bilansie, to wynik finansowy za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2017 roku, za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2016 roku i za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2016 roku, po uwzględnieniu podatku odroczonego, byłby wyższy odpowiednio o 3 624 tys. zł (co stanowi 4,4% wyniku netto), 8 110 tys. zł (co stanowi 3,9% wyniku netto) oraz 1 456 tys. zł (co stanowi 2,0% wyniku netto), a wynik lat ubiegłych na dzień 30 czerwca 2017, 31 grudnia 2016 oraz 30 czerwca 2016 roku byłby odpowiednio niższy o 210 636 tys. zł (co stanowi 7,1% sumy pasywów) o 218 745 tys. zł (co stanowi 7,6% sumy pasywów) i 218 633 tys. zł (co stanowi 8,4% sumy pasywów).

Zdaniem Zarządu i Rady Nadzorczej Orbis S.A. traktowanie praw wieczystego użytkowania gruntów jako formy leasingu operacyjnego oraz ujmowanie ich w ewidencji pozabilansowej nie odzwierciedla charakteru ekonomicznego tych praw oraz spowodowałyby zniekształcenie informacji o rzeczywistej wartości majątku posiadanego przez Grupę, tj. jej istotne zaniżenie.

W związku z powyższym, Zarząd zamierza konsekwentnie realizować dotychczasowe podejście do prezentacji praw wieczystego użytkowania gruntów i do czasu wejścia w życie nowych przepisów dotyczących leasingu oraz wypracowania spójnej interpretacji tych przepisów na rynku polskim, nie planuje dokonywać korekty skonsolidowanego sprawozdania finansowego (więcej informacji nt. wpływu MSSF 16 w nocie 1.3 niniejszego sprawozdania finansowego).

Rada Nadzorcza Orbis S.A. w trakcie dokonywania oceny sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Orbis za okres od 1 stycznia 2017 roku do 30 czerwca 2017 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, rozważyła argumenty Zarządu, jak również stanowisko biegłego rewidenta w przedmiotowym zakresie. Rada Nadzorcza Orbis S.A. podziela i pozytywnie opiniuje stanowisko Zarządu Orbis S.A., iż przyjęta zasada klasyfikacji prawa wieczystego użytkowania gruntów przyczynia się do rzetelnej i jasnej informacji o sytuacji majątkowej Grupy.

1.3 ZMIANY ZASAD RACHUNKOWOŚCI, ZMIANY W PREZENTACJI DANYCH ORAZ KOREKTY BŁĘDÓW POPRZEDNICH OKRESÓW

Główne zasady rachunkowości i metody obliczeniowe, zastosowane przy sporządzaniu niniejszego skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zostały zaprezentowane w nocie 2.4 informacji dodatkowej do rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2016 rok. Zasady te są stosowane w sposób ciągły we wszystkich latach objętych niniejszym sprawozdaniem finansowym i nie uległy istotnym zmianom od ostatniego rocznego sprawozdania finansowego za wyjątkiem wynikających ze zmian przepisów.

Do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie wystąpiły zmiany do istniejących standardów, które zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) i zatwierdzone do stosowania w UE, oraz które miałyby wejść w życie po raz pierwszy w sprawozdaniu finansowym Grupy za 2017 rok.

Na dzień 26 lipca 2017 roku następujące nowe standardy zostały wydane przez RMSR i zatwierdzone do stosowania w UE przy czym nie weszły jeszcze w życie:

- **MSSF 9 „Instrumenty finansowe”** - zatwierdzony w UE w dniu 22 listopada 2016 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- **MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” oraz zmiany do MSSF 15 „Data wejścia w życie MSSF 15”** - zatwierdzone w UE w dniu 22 września 2016 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie).

Ponadto na dzień 26 lipca 2017 roku następujące nowe standardy, zmiany do standardów oraz nowe interpretacje zostały wydane przez RMSR, ale jeszcze nie zostały zatwierdzone do stosowania przez UE:

- **MSSF 14 „Odroczone salda z regulowanej działalności”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie) – Komisja Europejska postanowiła nie rozpoczynać procesu zatwierdzania tego tymczasowego standardu do stosowania na terenie UE do czasu wydania ostatecznej wersji MSSF 14,
- **MSSF 16 „Leasing”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- **MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSSF 2 „Płatności na bazie akcji”** - klasyfikacja oraz wycena płatności na bazie akcji (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),

- **Zmiany do MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe”** - zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wraz z MSSF 4 „Instrumenty ubezpieczeniowe” (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie lub w momencie zastosowania MSSF 9 „Instrumenty finansowe” po raz pierwszy),
- **Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”** - sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz późniejsze zmiany (data wejścia w życie zmian została odroczone do momentu zakończenia prac badawczych nad metodą praw własności),
- **Zmiany do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”** - wyjaśnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych”** - inicjatywa w odniesieniu do ujawnień (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy”** - ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego od niezrealizowanych strat (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne”** - przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2014-2016)”** - dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 1, MSSF 12 oraz MSR 28) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa (zmiany do MSSF 12 obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie, a zmiany do MSSF 1 i MSR 28 obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- **Interpretacja KIMSF 22 „Transakcje w walutach obcych i płatności zaliczkowe”** (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- **Interpretacja KIMSF 23 „Niepewność w zakresie rozliczania podatku dochodowego”** (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie).

Według szacunków Grupy, w/w standardy, interpretacje i zmiany do standardów - z wyjątkiem MSSF 16 "Leasing" - nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez Grupę na dzień bilansowy.

Jednocześnie nadal poza regulacjami przyjętymi przez UE pozostaje rachunkowość zabezpieczeń portfela aktywów i zobowiązań finansowych, których zasady nie zostały zatwierdzone do stosowania w UE.

Według szacunków Grupy, zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń portfela aktywów lub zobowiązań finansowych według MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby przyjęte do stosowania na dzień bilansowy.

Wpływ MSSF 16 "Leasing" na sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Orbis

Zastosowanie nowego standardu dotyczącego leasingu będzie miało wpływ na sprawozdanie finansowe Grupy.

MSSF 16 wprowadza znaczące zmiany do rozliczeń po stronie leasingobiorcy, w tym eliminuje rozróżnianie leasingu na leasing finansowy (ujmowany w bilansie) i operacyjny (ujmowany pozabilansowo). W odniesieniu do wszystkich umów leasingu (z wyjątkiem umów krótkoterminowych i leasingu przedmiotów niskowartościowych) leasingobiorca ujmuje prawo do użytkowania składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu. Prawo do użytkowania składnika aktywów amortyzuje się i poddaje testom na utratę wartości, podobnie jak nabyte aktywa trwałe. Zobowiązanie z tytułu leasingu wycenia się początkowo w wartości bieżącej płatności leasingowych zdyskontowanych przy użyciu stopy zawartej w umowie leasingu (w przypadku braku możliwości określenia tej stopy należy określić krańcową stopę procentową). Do płatności leasingowych zalicza się stałe opłaty, gwarantowaną wartość końcową, niektóre opłaty warunkowe oraz opłaty ponoszone w okresach po zakończeniu umowy, o ile jej odnowienie na kolejne okresy jest racjonalnie pewne. Na kolejne dni bilansowe zobowiązanie wycenia się podobnie do zobowiązań finansowych, z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej.

Koszty wynikające z umów leasingowych, obecnie w przypadku leasingu operacyjnego prezentowane jako koszty usług obcych bądź koszty wynajmu nieruchomości, będą po zmianach prezentowane jako koszty amortyzacji i koszty odsetek.

W sprawozdaniu z przepływów pieniężnych, płatności leasingowe dotyczące umów uprzednio klasyfikowanych jako leasing operacyjny, nie będą już wykazywane w całości w przepływach pieniężnych z działalności operacyjnej. Część płatności leasingowych odzwierciedlająca spłatę kwoty głównej zobowiązania z tytułu leasingu będzie ujmowana w działalności finansowej. Płatności pieniężne związane z odsetkami od zobowiązania z tytułu leasingu, prezentowane będą tak samo, jak inne płatności z tytułu odsetek (w działalności operacyjnej bądź finansowej).

Na dzień 30 czerwca 2017 roku Grupa była stroną umów leasingu operacyjnego 10 hoteli oraz umów leasingu 136 samochodów osobowych. Ujawnienia wymagane obecnie przez MSR 17, obejmujące informacje o przyszłych minimalnych płatnościach leasingowych wynikających z tych umów, zostały przedstawione w nocie 9.

Grupa przeprowadziła wstępną analizę, jaki wpływ na sprawozdanie Grupy miałyby zastosowanie nowych zasad leasingu w odniesieniu do zidentyfikowanych umów leasingu. Na potrzeby tej analizy wybrano opcję dopuszczalną przez paragraf C5 (b) MSSF 16 tj. zastosowanie retrospektywne bez przekształcania danych porównawczych. Zgodnie z paragrafem C8 (a) zobowiązania zostały ustalone w wartości pozostałych płatności leasingowych zdyskontowanych przy zastosowaniu krańcowej stopy procentowej na dzień bilansowy, natomiast prawa do użytkowania aktywów w wysokości zobowiązań, skorygowane o wszelkie rozliczenia międzyokresowe ujęte w bilansie (paragraf C8 (b) (ii)). Krańcową stopę procentową leasingobiorcy określono odrębnie dla kontraktów zawartych w poszczególnych walutach (PLN, EUR, HUF, CZK). Dla umów zawartych w PLN przyjęto aktualny koszt zadłużenia z tytułu kredytu zaciągniętego przez Orbis S.A. Dla umów zawartych w walutach innych niż PLN stopę finansowania w poszczególnych walutach obcych ustalono na podstawie kwotowania transakcji Cross Currency Basis Swap z systemu Bloomberg z dnia 30.06.2017 r. zamieniających zmienną stopę procentową w PLN na zmienne stopy procentowe w poszczególnych walutach (EUR, HUF, CZK), powiększonego o premię za ryzyko kredytowe jednostki dominującej.

Gdyby Grupa zastosowała MSSF 16 po raz pierwszy na dzień 30 czerwca 2017 roku to w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej zostałyby ujęte prawa do użytkowania aktywów oraz zobowiązania z tytułu leasingu w kwocie 298 107 tys. zł. Zastosowanie stopy dyskonta wyższej/niższej o 0,5% wpłynęłoby na zmniejszenie/zwiększenie tej kwoty o 7 104 tys. zł. Zastosowanie stopy dyskonta wyższej/niższej o 1,0% wpłynęłoby na zmniejszenie/zwiększenie tej kwoty o 13 933 tys. zł.

Należy zaznaczyć, że na wartość aktywów / zobowiązań z tytułu leasingu na dzień zastosowania MSSF 16 po raz pierwszy wpływ będzie mieć zarówno stopa dyskonta ustalona na ten dzień, jak również obowiązujące wówczas kursy walut obcych. Dodatkowo do dnia wdrożenia MSSF 16 mogą wystąpić istotne zmiany portfela posiadanych umów leasingowych wskutek prowadzonych przez Grupę działań mających na celu ograniczenie kosztów związanych z leasingiem hoteli.

Jednocześnie Zarząd Orbis S.A. informuje, iż wciąż w Grupie trwają prace związane z analizą zawartych umów użytkowania aktywów pod kątem spełniania przez nie definicji leasingu zgodnie z MSSF 16. W szczególności Grupa prowadzi działania mające na celu ustalenie kierunku i oszacowanie potencjalnego wpływu (skali) na przyszłe sprawozdania finansowe zapisów MSSF 16 w odniesieniu do prawa wieczystego użytkowania gruntów, które to prawo stanowi podstawę do korzystania przez Grupę Orbis z wielu nieruchomości, na których Grupa prowadzi hotele.

W ocenie Zarządu Spółki dominującej, w oparciu o literalne brzmienie paragrafu 9 MSSF 16, który definiuje jako leasing każdą umowę dającą klientowi prawo kontroli wykorzystania w wyznaczonym okresie zidentyfikowanego składnika aktywów, w zamian za zapłatę, prawo wieczystego użytkowania gruntów hipotetycznie mogłoby zostać uznane jako leasing. Jednakże z uwagi na specyficzny charakter tego prawa (opisany w nocie 1.2 niniejszego sprawozdania), jednoznaczna jego kwalifikacja jako leasing jest utrudniona.

Dodatkowo, kwestią budzącą istotne wątpliwości w odniesieniu do praw wieczystego użytkowania gruntów jest wiarygodne oszacowanie wartości zobowiązania z tytułu leasingu, związane z trudnościami w określeniu okresu leasingu oraz ustaleniu odpowiedniego dyskonta, które miałyby być zastosowane do kalkulacji tych zobowiązań.

W związku z powyższym Zarząd Orbis S.A. podkreśla, iż Grupa nadal prowadzi działania mające na celu ustalenie wpływu MSSF 16 na jej przyszłe sprawozdania finansowe. Jednakże z przyczyn obiektywnych (m.in. specyfika prawna prawa użytkowania wieczystego oraz brak precyzyjnych wytycznych na rynku), aktualnie Grupa nie ma możliwości dokonania rzetelnej i wiarygodnej oceny potencjalnych skutków zastosowania nowego standardu dotyczącego leasingu w odniesieniu do praw użytkowania wieczystego gruntów.

W bieżącym okresie nie dokonano korekty błędów poprzednich okresów.

2. SPÓŁKI WCHODZĄCE W SKŁAD GRUPY

2.1 SKŁAD GRUPY KAPITAŁOWEJ

Poniższe zestawienie przedstawia wszystkie podmioty zależne bezpośrednio i pośrednio emitenta na dzień 30 czerwca 2017 roku.

SPÓŁKI ZALEŻNE - NAZWA I SIEDZIBA	% udziału w kapitale własnym	% udziału w głosach na walnym zgromadzeniu	przedmiot działalności
Katerinska Hotel s.r.o., Praga	bezpośrednio 100%	bezpośrednio 100%	hotelarsko-gastronomiczna
Accor Hotels Romania S.R.L., Bukareszt	bezpośrednio 100%	bezpośrednio 100%	hotelarsko-gastronomiczna
UAB Hekon, Wilno	bezpośrednio 100%	bezpośrednio 100%	hotelarsko - gastronomiczna
Orbis Kontrakty Sp. z o.o., Warszawa	bezpośrednio 100%	bezpośrednio 100%	organizacja zakupów
Orbis Corporate Sp. z o.o., Warszawa*	bezpośrednio 100%	bezpośrednio 100%	turystyka, transport, hotelarsko-gastronomiczna
Accor Pannonia Hotels Zrt., Budapeszt	bezpośrednio 99,92%	bezpośrednio 99,92%	hotelarsko-gastronomiczna
H-DEVELOPMENT CZ a.s., Praga	pośrednio 100%	pośrednio 100%	obsługa nieruchomości
Business Estate Entity a.s., Pilzno	pośrednio 100%	pośrednio 100%	wynajem nieruchomości
5 Hotel Kft., Budapeszt	pośrednio 99,92%	pośrednio 99,92%	wynajem nieruchomości
HVB Leasing Maestoso Kft., Budapeszt	pośrednio 99,92%	pośrednio 99,92%	wynajem nieruchomości
Accor-Pannonia Slovakia s.r.o., Bratysława	pośrednio 99,92%	pośrednio 99,92%	hotelarsko - gastronomiczna

* Spółka wyłączona z konsolidacji ze względu na małą istotność z punktu widzenia sumy bilansowej i przychodów netto Grupy Kapitałowej.

2.2 ZMIANY W STRUKTURZE GRUPY KAPITAŁOWEJ ORBIS

W I półroczu 2017 roku wystąpiły następujące zmiany w inwestycjach w jednostkach zależnych:

- w dniu 1 stycznia 2017 roku nastąpiło połączenie spółki zależnej Katerinska Hotel s.r.o. (spółka przejmująca) ze spółką zależną Novy Smichov Gate a.s. (spółka przejmowana), w której spółka przejmująca posiadała 100% udziałów.
- w dniu 2 stycznia 2017 roku spółka zależna Accor Pannonia Hotels Zrt. nabyła od Erste Group Immorent Holding GmbH z siedzibą w Wiedniu oraz Subholding Immorent GmbH z siedzibą w Wiedniu (sprzedający) udział reprezentujący 100% kapitału zakładowego spółki 5 Hotel Kft. z siedzibą w Budapeszcie. W związku z dokonaną transakcją od 2 stycznia 2017 roku Orbis S.A. jest pośrednio właścicielem 99,92% udziału w kapitale zakładowym spółki 5 Hotel Kft.
- w dniu 29 maja 2017 roku spółka zależna Accor Pannonia Hotels Zrt. zawarła z Universale International Realitäten GmbH z siedzibą w Wiedniu (sprzedający) umowę nabycia udziału reprezentującego 100% kapitału zakładowego spółki HVB Leasing Maestoso Kft. z siedzibą w Budapeszcie. W związku z dokonaną transakcją od 1 czerwca 2017 roku Orbis S.A. jest pośrednio właścicielem 99,92% udziału w kapitale zakładowym spółki HVB Leasing Maestoso Kft.

3. WPŁYW ZDARZEŃ NIEPOWTARZALNYCH I JEDNORAZOWYCH

Do najważniejszych wydarzeń I półrocza 2017 roku, mających wpływ na dane finansowe Grupy Kapitałowej Orbis należą:

Transakcja sprzedaży hotelu Mercure Jelenia Góra oraz hotelu Mercure Karpacz Resort

W dniu **31 marca 2017 roku**, w wykonaniu przedwstępnej umowy sprzedaży z dnia 9 lutego 2017 roku, Orbis S.A. zawarł przyrzeczoną umowę sprzedaży zorganizowanych części przedsiębiorstwa w postaci hotelu **Mercure Jelenia Góra** oraz hotelu **Mercure Karpacz Resort** za łączną cenę netto 26 500 tys. zł.

Od 1 kwietnia 2017 roku hotele Mercure Jelenia Góra oraz Mercure Karpacz Resort kontynuują działalność hotelową pod marką „Mercure” na podstawie długoterminowych umów franczyzy zawartych pomiędzy Orbis S.A. a kupującym.

Transakcja wykupu z leasingu 5 hoteli przez spółkę zależną Accor Pannonia Hotels Zrt.

W dniu 23 grudnia 2016 roku spółka zależna Accor Pannonia Hotels Zrt. z siedzibą w Budapeszcie zawarła z Erste Group Immorent Holding GmbH z siedzibą w Wiedniu oraz Subholding Immorent GmbH z siedzibą w Wiedniu (sprzedający) umowę nabycia zwrotnego (tzw. buy back) następujących pięciu hoteli (nieruchomości), prowadzonych przez węgierską spółkę zależną pod markami Accor na podstawie umów leasingowych: **Mercure Budapest Korona, ibis Styles Budapest Center, ibis Budapest City, ibis Budapest Centrum i Mercure Budapest Buda.**

Transakcja została zrealizowana poprzez nabycie przez Accor Pannonia Hotels Zrt. od sprzedających udziału reprezentującego 100% kapitału zakładowego spółki **5 Hotel Kft.** z siedzibą w Budapeszcie, która jest właścicielem powyższych hoteli. Ostateczna cena należna za zakup spółki 5 Hotel Kft. wyniosła 65,9 mln euro netto. Cena ta uwzględnia korektę w kwocie 1,8 mln euro dokonaną stosownie do postanowień umowy nabycia zwrotnego, na podstawie danych finansowych 5 Hotel Kft. zbadanych na dzień 31 grudnia 2016 roku.

Zamknięcie transakcji (płatność pierwotnie ustalonej ceny zakupu i złożenie wniosku o zmianę właściciela w spółce 5 Hotel Kft.) nastąpiło w dniu 2 stycznia 2017 roku. Zobowiązanie z tytułu korekty ceny zostało uregulowane w dniu 3 kwietnia 2017 roku.

Transakcja nabycia spółki 5 Hotel Kft. została ujęta w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy zgodnie z MSR 16. Z uwagi na fakt, iż na dzień sfinalizowania transakcji spółka ta nie zatrudniała pracowników, a głównymi jej aktywami były budynki hotelowe wynajmowane spółce Accor Pannonia Hotels Zrt., która uzyskiwała korzyści ekonomiczne z tych aktywów poprzez prowadzenie w nich działalności hotelowej, nabyte aktywa oraz przejęte zobowiązania nie stanowią przedsięwzięcia w rozumieniu zapisów MSSF 3. W związku z tym cena nabycia spółki (zawierająca koszty transakcji) została przypisana do poszczególnych przejętych aktywów i zobowiązań w proporcji do ich wartości godziwych na dzień nabycia. Na transakcji nie powstała wartość firmy ani ujemna wartość firmy. W wyniku transakcji rozpoznano 300,9 mln zł aktywów (w tym 291,9 środków trwałych) oraz 1,7 mln zł zobowiązań.

Wykup z leasingu oraz potencjalna sprzedaż hotelu Sofitel Budapest Chain Bridge przez spółkę zależną Accor Pannonia Hotels Zrt.

W dniu 29 maja 2017 roku spółka zależna Accor Pannonia Hotels Zrt. zawarła z Universale International Realitäten GmbH z siedzibą w Wiedniu (sprzedający) umowę nabycia udziału reprezentującego 100% kapitału zakładowego spółki **HVB Leasing Maestoso Kft.** z siedzibą w Budapeszcie, która jest właścicielem hotelu **Sofitel Budapest Chain Bridge** prowadzonego przez węgierską spółkę zależną na podstawie umowy leasingowej. Spółka HVB Leasing Maestoso Kft. została zakupiona w ramach realizacji prawa opcji wykupu hotelu z dnia 30 stycznia 2017 roku przysługującego większościowemu akcjonariuszowi Orbis S.A. - spółce Accor S.A. Cena należna za zakup spółki wyniosła 42,3 mln euro netto i została uregulowana w dniu 1 czerwca 2017 roku. Więcej informacji na temat transakcji znajduje się w raportach bieżących: 2/2017, 18/2017 oraz 25/2017.

W dniu 12 kwietnia 2017 roku spółka zależna Accor Pannonia Hotels Zrt. podpisała list intencyjny z inwestorem zewnętrznym zainteresowanym nabyciem hotelu Sofitel Budapest Chain Bridge. Po sprzedaży Accor Pannonia Hotels Zrt. będzie zarządzała hotelem na podstawie długoterminowej umowy zarządzania. Zadeklarowana przez strony cena sprzedaży hotelu wynosi 76 mln euro, przy czym możliwe będą jej korekty wynikające z rezultatów badania due diligence przeprowadzonego przez nabywcę. Sprzedaż hotelu uzależniona będzie od pozytywnego sfinalizowania negocjacji warunków transakcji i spełnienia przesłanek określonych w liście intencyjnym, w tym pozytywnego wyniku badania due diligence przeprowadzonego przez nabywcę.

Transakcja nabycia spółki HVB Leasing Maestoso Kft. została ujęta w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy zgodnie z MSR 16 oraz MSSF 5. Z uwagi na fakt, iż na dzień sfinalizowania transakcji spółka ta nie zatrudniała pracowników, a głównym jej aktywem był budynek wynajmowany spółce Accor Pannonia Hotels Zrt., która uzyskiwała korzyści ekonomiczne poprzez prowadzenie w nim działalności hotelowej, nabyte aktywa oraz przejęte zobowiązania nie stanowią przedsięwzięcia w rozumieniu zapisów MSSF 3. W związku z tym cena nabycia spółki (zawierająca koszty transakcji) została przypisana do poszczególnych przejętych aktywów i zobowiązań w proporcji do ich wartości godziwych na dzień nabycia. Na transakcji nie powstała wartość firmy ani ujemna wartość firmy. W wyniku transakcji rozpoznano 179,9 mln zł aktywów (w tym 179,6 środków trwałych ujętych w aktywach klasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży) oraz 0,4 mln zł zobowiązań.

4. SEGMENTY DZIAŁALNOŚCI

Zgodnie z wymogami MSSF 8, Grupa identyfikuje segmenty operacyjne w oparciu o wewnętrzne raporty, które są regularnie weryfikowane przez Zarząd jednostki dominującej w celu alokacji zasobów do poszczególnych segmentów oraz oceny wyników ich działalności.

4.1 SEGMENTY OPERACYJNE

Grupa Kapitałowa Orbis wyróżnia dwa sprawozdawcze segmenty operacyjne:

- hotele o wyższym i średnim standardzie (Up&Midscale), do którego należą hotele marki Sofitel, MGallery, Novotel oraz Mercure,
- hotele ekonomiczne, do którego należą hotele marki ibis, ibis budget oraz ibis Styles.

Poza wynikami segmentów operacyjnych Zarząd jednostki dominującej analizuje także wyniki w podziale na poszczególne obszary geograficzne, które zostały przedstawione w nocie 4.2.

Ocena działalności segmentów dokonywana jest głównie na podstawie przychodów oraz wyników na poziomie EBIT (wynik z działalności operacyjnej) oraz EBITDA (wynik z działalności operacyjnej bez uwzględnienia amortyzacji), z wyłączeniem zdarzeń niepowtarzalnych i jednorazowych. Regularnej analizie poddawane są również ponoszone nakłady inwestycyjne.

W poniższych tabelach zostały przedstawione dane dotyczące przychodów, wyników oraz aktywów poszczególnych segmentów operacyjnych Grupy Kapitałowej Orbis. Przedstawione dane prezentują wyniki hoteli własnych i leasingowanych.

Działalność nieprzypisana obejmuje przychody i koszty Biura Zarządu (w tym przychody i koszty z wynajmu nieruchomości inwestycyjnych) oraz zdarzenia niepowtarzalne i jednorazowe, takie jak aktualizacja wartości niefinansowych aktywów trwałych, wynik na sprzedaży nieruchomości oraz koszty restrukturyzacji. W ramach działalności nieprzypisanej wykazywany jest również podatek dochodowy bieżący i odroczony (Grupa nie kalkuluje podatku dochodowego dla poszczególnych segmentów działalności).

W odniesieniu do danych bilansowych, do segmentów operacyjnych Grupa przyporządkowuje wszystkie aktywa, z wyjątkiem aktywów Biura Zarządu (w tym głównie nieruchomości inwestycyjnych, środków pieniężnych, innych aktywów finansowych, należności publicznoprawnych oraz aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego).

Na dzień 30 czerwca 2017 roku w skład poszczególnych segmentów operacyjnych wchodziły:

- segment Up&Midscale: 4 hotele marki Sofitel, 21 hoteli marki Novotel, 15 hoteli marki Mercure oraz 1 hotel MGallery,
- segment Hoteli Ekonomicznych: 23 hotele marki ibis, 9 hoteli marki ibis budget i 3 hotele marki ibis Styles.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku w skład poszczególnych segmentów operacyjnych wchodziły:

- segment Up&Midscale: 4 hotele marki Sofitel, 21 hoteli marki Novotel, 18 hoteli marki Mercure oraz 1 hotel MGallery,
- segment Hoteli Ekonomicznych: 24 hotele marki ibis, 9 hoteli marki ibis budget i 3 hotele marki ibis Styles.

Natomiast na dzień 30 czerwca 2016 roku w skład poszczególnych segmentów operacyjnych wchodziły:

- segment Up&Midscale: 4 hotele marki Sofitel, 20 hoteli marki Novotel, 18 hoteli marki Mercure, 1 hotel MGallery oraz 1 hotel marki Orbis Hotels,
- segment Hoteli Ekonomicznych: 23 hotele marki ibis, 9 hoteli marki ibis budget i 3 hotele marki ibis Styles.

Przychody i koszty w podziale na segmenty operacyjne kształtują się następująco:

Dane za I półrocze 2017:

I PÓŁROCZE 2017	Segmenty operacyjne		Działalność nieprzypisana i korekty konsolidacyjne	Wartość skonsolidowana
	Hotele Up&Midscale	Hotele Ekonomiczne		
Przychody segmentu, w tym:	516 590	147 023	15 917	679 530
Sprzedaż klientom zewnętrznym	516 590	147 023	15 917	679 530
EBITDAR	206 538	71 280	(40 717)	237 101
EBITDA operacyjna	176 303	66 823	(40 955)	202 171
Amortyzacja	(58 021)	(21 857)	(2 308)	(82 186)
Zysk/(strata) z działalności operacyjnej bez zdarzeń jednorazowych	118 282	44 966	(43 263)	119 985
Wynik zdarzeń jednorazowych	0	0	1 084	1 084
Zysk/(strata) z działalności operacyjnej (EBIT)	118 282	44 966	(42 179)	121 069
Przychody/(koszty) finansowe	(662)	(421)	(15 169)	(16 252)
Podatek dochodowy	0	0	(22 546)	(22 546)
Zysk/(strata) netto	117 620	44 545	(79 894)	82 271

Dane za I półrocze 2016:

I PÓŁROCZE 2016	Segmenty operacyjne		Działalność nieprzypisana i korekty konsolidacyjne	Wartość skonsolidowana
	Hotele Up&Midscale	Hotele Ekonomiczne		
Przychody segmentu, w tym:	494 393	130 648	14 833	639 874
Sprzedaż klientom zewnętrznym	494 393	130 648	14 833	639 874
EBITDAR	188 505	63 038	(38 215)	213 328
EBITDA operacyjna	146 755	56 479	(38 945)	164 289
Amortyzacja	(51 849)	(19 046)	(1 957)	(72 852)
Zysk/(strata) z działalności operacyjnej bez zdarzeń jednorazowych	94 906	37 433	(40 902)	91 437
Wynik zdarzeń jednorazowych	0	0	86	86
Zysk/(strata) z działalności operacyjnej (EBIT)	94 906	37 433	(40 816)	91 523
Przychody/(koszty) finansowe	(770)	(472)	(5 356)	(6 598)
Udział w zyskach/(stratach) netto jednostek stowarzyszonych	0	0	(61)	(61)
Podatek dochodowy	0	0	(13 486)	(13 486)
Zysk/(strata) netto	94 136	36 961	(59 719)	71 378

Poniższe tabele zawierają inne wybrane dane finansowe segmentów operacyjnych:

STAN NA 30 CZERWCA 2017	Segmenty operacyjne		Działalność nieprzypisana i korekty konsolidacyjne	Wartość skonsolidowana
	Hotele Up&Midscale	Hotele Ekonomiczne		
Aktywa trwałe, w tym:	1 640 201	718 089	66 817	2 425 107
- wartość firmy	37 803	69 449	0	107 252
- aktywa finansowe	0	0	24 025	24 025
- aktywa z tytułu podatku odroczonego	0	0	18 292	18 292
Aktywa obrotowe, w tym:	72 753	14 646	275 030	362 429
- środki pieniężne	0	0	242 619	242 619
Aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	181 941	7 584	0	189 525
Wartość nakładów inwestycyjnych	416 195	101 561	729	518 485

STAN NA 31 GRUDNIA 2016	Segmenty operacyjne		Działalność nieprzypisana i korekty konsolidacyjne	Wartość skonsolidowana
	Hotele Up&Midscale	Hotele Ekonomiczne		
Aktywa trwałe, w tym:	1 481 509	651 428	60 422	2 193 359
- wartość firmy	37 803	69 449	0	107 252
- aktywa finansowe	0	0	15 510	15 510
- aktywa z tytułu podatku odroczonego	0	0	18 206	18 206
Aktywa obrotowe, w tym:	54 060	9 212	579 873	643 145
- środki pieniężne	0	0	540 794	540 794
Aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	23 631	0	0	23 631
Wartość nakładów inwestycyjnych	241 310	52 810	6 823	300 943

STAN NA 30 CZERWCA 2016	Segmenty operacyjne		Działalność nieprzypisana i korekty konsolidacyjne	Wartość skonsolidowana
	Hotele Up&Midscale	Hotele Ekonomiczne		
Aktywa trwałe, w tym:	1 482 771	671 501	72 195	2 226 467
- wartość firmy	37 803	69 449	0	107 252
- aktywa finansowe	0	0	7 888	7 888
- aktywa z tytułu podatku odroczonego	0	0	27 424	27 424
Aktywa obrotowe, w tym:	72 232	13 129	262 905	348 266
- środki pieniężne	0	0	236 359	236 359
Aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	20 949	0	3 057	24 006
Wartość nakładów inwestycyjnych	160 271	39 758	789	200 818

4.2 INFORMACJE DOTYCZĄCE OBSZARÓW GEOGRAFICZNYCH

Segmenty geograficzne oparte są o kryterium lokalizacji punktów świadczenia usług i innych aktywów, gdzie Grupa wykorzystwała stosowany w sprawozdawczości wewnętrznej podział na regiony operacyjne.

W poniższych tabelach zostały przedstawione dane dotyczące przychodów, wyników oraz aktywów poszczególnych segmentów geograficznych Grupy Kapitałowej Orbis za I półrocze 2017 roku, 2016 rok i za I półrocze 2016 roku. Przedstawione dane prezentują wyniki hoteli własnych i leasingowanych.

Na dzień 30 czerwca 2017 roku w skład poszczególnych segmentów geograficznych wchodziły:

- Polska: 3 hotele marki Sofitel, 13 hoteli marki Novotel, 10 hoteli marki Mercure, 13 hoteli marki ibis, 9 hoteli marki ibis budget oraz 1 hotel ibis Styles,
- Węgry: 1 hotel marki Sofitel, 5 hoteli marki Novotel, 3 hotele marki Mercure, 5 hoteli marki ibis i 2 hotele marki ibis Styles,
- Czechy: po jednym hotelu marek Novotel, Mercure i MGallery oraz 4 hotele ibis,
- Pozostałe kraje (Litwa, Rumunia, Słowacja): 2 hotele marki Novotel, 1 Mercure i 1 marki ibis.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku w skład poszczególnych segmentów geograficznych wchodziły:

- Polska: 3 hotele marki Sofitel, 13 hoteli marki Novotel, 13 hoteli marki Mercure, 14 hoteli marki ibis, 9 hoteli marki ibis budget oraz 1 hotel ibis Styles,
- Węgry: 1 hotel marki Sofitel, 5 hoteli marki Novotel, 3 hotele marki Mercure, 5 hoteli marki ibis i 2 hotele marki ibis Styles,
- Czechy: po jednym hotelu marek Novotel, Mercure i MGallery oraz 4 hotele ibis,
- Pozostałe kraje (Litwa, Rumunia, Słowacja): 2 hotele marki Novotel, 1 Mercure i 1 marki ibis.

Natomiast na dzień 30 czerwca 2016 roku w skład poszczególnych segmentów geograficznych wchodziły:

- Polska: 3 hotele marki Sofitel, 12 hoteli marki Novotel, 13 hoteli marki Mercure, 13 hoteli marki ibis, 9 hoteli marki ibis budget, 1 hotel ibis Styles oraz 1 hotel marki Orbis Hotels,
- Węgry: 1 hotel marki Sofitel, 5 hoteli marki Novotel, 3 hotele marki Mercure, 5 hoteli marki ibis i 2 hotele marki ibis Styles,
- Czechy: po jednym hotelu marek Novotel, Mercure i MGallery oraz 4 hotele ibis,
- Pozostałe kraje (Litwa, Rumunia, Słowacja): 2 hotele marki Novotel, 1 Mercure i 1 marki ibis.

Przychody i koszty w podziale na segmenty geograficzne kształtują się następująco:

I PÓŁROCZE 2017	Segmenty geograficzne				Wzajemne eliminacje i korekty konsolidacyjne	Ogółem
	Polska	Węgry	Czechy	Pozostałe kraje		
Przychody segmentu, w tym:	422 081	158 512	55 213	44 147	(423)	679 530
Sprzedaż klientom zewnętrznym	421 658	158 512	55 213	44 147	0	679 530
Sprzedaż innym segmentom	423	0	0	0	(423)	0
EBITDAR	138 987	56 306	24 411	17 400	(3)	237 101
EBITDA operacyjna	135 031	40 384	17 678	9 081	(3)	202 171
Amortyzacja	(62 933)	(12 408)	(6 108)	(737)	0	(82 186)
EBIT bez zdarzeń jednorazowych	72 098	27 976	11 570	8 344	(3)	119 985

I PÓŁROCZE 2016	Segmenty geograficzne				Wzajemne eliminacje i korekty konsolidacyjne	Ogółem
	Polska	Węgry	Czechy	Pozostałe kraje		
Przychody segmentu, w tym:	405 300	140 432	51 782	42 909	(549)	639 874
Sprzedaż klientom zewnętrznym	404 751	140 432	51 782	42 909	0	639 874
Sprzedaż innym segmentom	549	0	0	0	(549)	0
EBITDAR	129 023	47 526	22 165	14 618	(4)	213 328
EBITDA operacyjna	125 138	17 782	15 303	6 070	(4)	164 289
Amortyzacja	(59 988)	(6 470)	(5 344)	(1 050)	0	(72 852)
EBIT bez zdarzeń jednorazowych	65 150	11 312	9 959	5 020	(4)	91 437

Poniższe tabele zawierają inne wybrane dane finansowe segmentów geograficznych:

STAN NA 30 CZERWCA 2017	Segmenty geograficzne				Wzajemne eliminacje i korekty konsolidacyjne	Ogółem
	Polska	Węgry	Czechy	Pozostałe kraje		
Aktywa trwałe, w tym:	2 546 082	529 830	154 841	19 059	(824 705)	2 425 107
- wartość firmy	107 252	0	0	0	0	107 252
- aktywa finansowe	344 838	0	0	13 081	(333 894)	24 025
- aktywa z tytułu podatku odroczonego	3 962	6 063	8 552	21	(306)	18 292
Aktywa obrotowe, w tym:	291 817	62 307	28 277	50 296	(70 268)	362 429
- środki pieniężne	161 086	22 527	18 296	40 710	0	242 619
Aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	8 777	180 748	0	0	0	189 525
Wartość nakładów inwestycyjnych	30 743	480 633	5 963	1 146	0	518 485

STAN NA 31 GRUDNIA 2016	Segmenty geograficzne				Wzajemne eliminacje i korekty konsolidacyjne	Ogółem
	Polska	Węgry	Czechy	Pozostałe kraje		
Aktywa trwale, w tym:	2 596 450	265 785	157 528	10 444	(836 848)	2 193 359
- wartość firmy	107 252	0	0	0	0	107 252
- aktywa finansowe	356 016	0	0	4 566	(345 072)	15 510
- aktywa z tytułu podatku odroczonego	2 782	6 977	8 731	22	(306)	18 206
Aktywa obrotowe, w tym:	194 312	392 070	18 212	52 134	(13 583)	643 145
- środki pieniężne	129 342	357 320	10 158	43 974	0	540 794
Aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	23 631	0	0	0	0	23 631
Wartość nakładów inwestycyjnych	139 935	147 137	11 994	1 877	0	300 943

STAN NA 30 CZERWCA 2016	Segmenty geograficzne				Wzajemne eliminacje i korekty konsolidacyjne	Ogółem
	Polska	Węgry	Czechy	Pozostałe kraje		
Aktywa trwale, w tym:	2 348 694	269 679	154 183	5 305	(551 394)	2 226 467
- wartość firmy	107 252	0	0	0	0	107 252
- aktywa finansowe	69 845	0	0	0	(61 957)	7 888
- aktywa z tytułu podatku odroczonego	7 919	11 600	8 632	31	(758)	27 424
Aktywa obrotowe, w tym:	229 953	69 046	13 532	53 242	(17 507)	348 266
- środki pieniężne	153 863	36 023	3 482	42 991	0	236 359
Aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	24 006	0	0	0	0	24 006
Wartość nakładów inwestycyjnych	66 279	131 766	2 650	123	0	200 818

5. SEZONOWOŚĆ LUB CYKLICZNOŚĆ DZIAŁALNOŚCI

W przychodach ze sprzedaży Grupy Kapitałowej Orbis w skali roku obserwowana jest sezonowość. Zazwyczaj największa część przychodów wypracowywana jest w trzecim kwartale roku. Następnym kwartałem pod względem udziału w przychodach ze sprzedaży jest drugi kwartał roku. Trzecią pozycję zajmuje czwarty kwartał, a ostatnią pierwszy kwartał.

PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY	2015		2016		2017	
	tys. zł.	udział w rocznych przychodach	tys. zł.	udział w rocznych przychodach	tys. zł.	udział w rocznych przychodach
I kwartał	229 201	18,2%	247 214	17,9%	265 951	-
II kwartał	362 425	28,7%	392 660	28,4%	413 579	-
III kwartał	362 903	28,7%	396 374	28,7%		
IV kwartał	308 197	24,4%	346 631	25,0%		
Razem	1 262 726	100,0%	1 382 879	100,0%	679 530	-

6. RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT I SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY	I półrocze 2017	I półrocze 2016
Przychody z usług noclegowych	462 024	430 552
Przychody z usług gastronomicznych	176 475	169 580
Przychody z tytułu franczyzy i zarządzania	10 089	8 061
Pozostałe przychody	30 942	31 681
Przychody netto ze sprzedaży razem	679 530	639 874
<i>w tym od jednostek powiązanych</i>	<i>2 187</i>	<i>2 353</i>

KOSZTY WEDŁUG RODZAJU	I półrocze 2017	I półrocze 2016
Amortyzacja	(82 186)	(72 852)
Koszt wynajmu nieruchomości	(34 930)	(49 039)
Usługi obce	(147 555)	(136 732)
Koszty świadczeń pracowniczych	(173 821)	(167 934)
Zużycie materiałów i energii	(95 421)	(95 337)
Podatki i opłaty	(20 543)	(20 527)
Pozostałe koszty rodzajowe (z tytułu):	(6 528)	(6 735)
podróże służbowe	(2 060)	(2 669)
składki na ubezpieczenia	(1 795)	(1 763)
tantiemy praw autorskich	(1 039)	(1 015)
zmiana stanu odpisu aktualizującego wartość należności	(30)	94
inne	(1 604)	(1 382)
Koszty według rodzaju razem	(560 984)	(549 156)

POZOSTAŁE PRZYCHODY/KOSZTY OPERACYJNE NETTO	I półrocze 2017	I półrocze 2016
Prowizje otrzymane od kontrahentów	1 891	1 994
Rozwiązanie rezerwy na koszty opłat z tytułu wieczystego użytkowania gruntów	774	0
Rozwiązanie rezerwy na kontrakt rodzący obciążenia	497	0
Otrzymane odszkodowania	522	796
Inne	1 790	1 587
Pozostałe przychody operacyjne razem	5 474	4 377
Utworzenie rezerwy na kontrakt rodzący obciążenia	0	(1 380)
Utworzone rezerwy na inne zobowiązania	(682)	(550)
Umorzone i spisane należności	(402)	(367)
Zapłacone odszkodowania, kary, grzywny	(62)	(273)
Koszty związane z zamknięciem hoteli i likwidacją majątku	(2 530)	(267)
Inne	(359)	(821)
Pozostałe koszty operacyjne razem	(4 035)	(3 658)
Pozostałe przychody/koszty operacyjne razem	1 439	719

WYNIK NA SPRZEDAŻY NIERUCHOMOŚCI	I półrocze 2017	I półrocze 2016
Przychody netto ze sprzedaży	26 500	2 250
Wartość netto sprzedanych nieruchomości	(22 432)	(580)
Dodatkowe koszty sprzedaży	(141)	(93)
Wynik na sprzedaży nieruchomości razem	3 927	1 577

W pierwszym półroczu 2017 roku wynik na sprzedaży nieruchomości dotyczy sprzedaży zorganizowanych części przedsiębiorstwa w postaci hotelu Mercure Jelenia Góra oraz hotelu Mercure Karpacz Resort.

KOSZTY RESTRUKTURYZACJI	I półrocze 2017	I półrocze 2016
Koszty restrukturyzacji zatrudnienia	(2 467)	(575)
(Utworzenie)/rozwiązanie rezerwy na restrukturyzację zatrudnienia	681	344
Koszty restrukturyzacji razem	(1 786)	(231)

WYNIK INNYCH ZDARZEŃ JEDNORAZOWYCH	I półrocze 2017	I półrocze 2016
Poniesione koszty związane z wykupem hoteli z leasingu	(1 057)	(351)
Wynik innych zdarzeń jednorazowych razem	(1 057)	(351)

PRZYCHODY FINANSOWE	I półrocze 2017	I półrocze 2016
Odsetki od depozytów/lokat	831	697
Różnice kursowe	0	376
Przychody z tytułu odsetek od pożyczek udzielonych, należności własnych	11	3
Pozostałe	31	37
Przychody finansowe razem	873	1 113

KOSZTY FINANSOWE	I półrocze 2017	I półrocze 2016
Naliczone odsetki i koszty związane z obsługą zadłużenia z tytułu kredytów	(2 226)	(2 693)
Naliczone odsetki i koszty związane z obsługą zadłużenia z tytułu obligacji	(7 239)	(4 329)
Koszt odsetkowy dotyczący rezerw na świadczenia pracownicze	(352)	(364)
Różnice kursowe	(7 119)	0
Pozostałe	(189)	(325)
Koszty finansowe razem	(17 125)	(7 711)

PODATEK DOCHODOWY	I półrocze 2017	I półrocze 2016
Bieżący podatek dochodowy	(18 485)	(18 914)
Odroczony podatek dochodowy	(4 061)	5 428
Obciążenie podatkowe w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	(22 546)	(13 486)

7. SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

7.1 AKTYWA TRWAŁE

Na rzeczowe aktywa trwałe składają się środki trwałe i środki trwałe w budowie.

RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	stan na 30.06.2017	stan na 31.12.2016	stan na 30.06.2016
Środki trwałe	2 216 144	1 993 556	1 965 326
Środki trwałe w budowie	44 867	43 782	92 484
Razem	2 261 011	2 037 338	2 057 810

ŚRODKI TRWAŁE	stan na 30.06.2017	stan na 31.12.2016	stan na 30.06.2016
Wartość brutto na początek okresu	4 377 513	4 293 507	4 293 507
Skumulowana amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości	(2 383 957)	(2 446 692)	(2 446 692)
Wartość netto na początek okresu	1 993 556	1 846 815	1 846 815
Zwiększenia z tytułu nabycia jednostek zależnych	291 870	0	0
Zwiększenia	44 257	365 173	183 425
zakup	44 247	272 369	183 425
przyjęcie z inwestycji w toku	0	59 028	0
inne	10	33 776	0
Zmniejszenia	(10 420)	(87 095)	(1 464)
sprzedaż	(28)	(29 579)	(13)
likwidacja	(2 532)	(339)	(255)
inne	0	(33 633)	(3)
przeniesienie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	(7 562)	(23 544)	(1 193)
przeniesienie do nieruchomości inwestycyjnych	(298)	0	0
Zwiększenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości	0	(8 627)	(307)
Zmniejszenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości	0	10 787	0
Odpis amortyzacyjny za okres	(80 551)	(144 516)	(71 075)
Różnice kursowe z przeliczenia	(22 568)	11 019	7 932
Wartość netto na koniec okresu	2 216 144	1 993 556	1 965 326
Wartość brutto na koniec okresu	4 607 224	4 377 513	4 481 035
Skumulowana amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości	(2 391 080)	(2 383 957)	(2 515 709)
Wartość netto na koniec okresu	2 216 144	1 993 556	1 965 326

Na dzień 30 czerwca 2017 roku stan środków trwałych w budowie oraz ich odpisów aktualizujących przedstawia tabela poniżej:

ŚRODKI TRWAŁE W BUDOWIE	stan na 30.06.2017	stan na 31.12.2016	stan na 30.06.2016
Wartość brutto środków trwałych w budowie	56 231	55 146	103 848
Odpis aktualizujący wartość środków trwałych w budowie	(11 364)	(11 364)	(11 364)
Razem	44 867	43 782	92 484

Na dzień 30 czerwca 2017 roku na saldo środków trwałych w budowie składają się głównie nakłady inwestycyjne poniesione na budowę i renowację hoteli w Polsce (24,4 mln zł), w Czechach (13,5 mln zł) oraz na Węgrzech (5,3 mln zł). Do największych trwających projektów realizowanych w Polsce należą: modernizacja hotelu Novotel Poznań Centrum związana z podziałem hotelu i częściową zmianą marki na ibis (12,8 mln zł), modernizacja hotelu Novotel Kraków City West (3,5 mln zł), budowa hoteli ibis Styles Warszawa Centrum (1,7 mln zł) oraz ibis Styles Szczecin (1,6 mln zł). W Czechach środki trwałe w budowie w kwocie 11,7 mln zł dotyczą modernizacji hotelu MGallery Praha Old Town, natomiast na Węgrzech istotną inwestycją w toku jest modernizacja hotelu Mercure Budapest City Center (1,9 mln zł).

Więcej informacji na temat nakładów inwestycyjnych poniesionych w bieżącym roku zamieszczono w punkcie 4.8 Sprawozdania Zarządu o działalności Grupy Kapitałowej Orbis w I półroczu 2017 roku.

Informacja na temat zabezpieczeń ustanowionych na rzeczowych aktywach trwałych znajduje się w notcie 10 do niniejszego sprawozdania finansowego.

Na dzień 30 czerwca 2017 roku Grupa nie posiada środków trwałych w leasingu finansowym.

Uzasadnienie zastosowanego podejścia w odniesieniu do ujęcia praw wieczystego użytkowania gruntów zgodnie z MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe zostało zawarte w notcie 1.2 niniejszego sprawozdania finansowego.

NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE	stan na 30.06.2017	stan na 31.12.2016	stan na 30.06.2016
Wartość brutto na początek okresu	22 847	25 806	25 806
Skumulowana amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości	(14 127)	(15 519)	(15 519)
Wartość netto na początek okresu	8 720	10 287	10 287
Zwiększenia	298	59	0
przekwalifikowanie ze środków trwałych	298	0	0
inne	0	59	0
Zmniejszenia	0	(568)	(517)
sprzedaż	0	(516)	(515)
inne	0	(52)	(2)
Zwiększenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości	0	(598)	(598)
Odpis amortyzacyjny za okres	(162)	(460)	(234)
Wartość netto na koniec okresu	8 856	8 720	8 938
Wartość brutto na koniec okresu	23 675	22 847	22 849
Skumulowana amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości	(14 819)	(14 127)	(13 911)
Wartość netto na koniec okresu	8 856	8 720	8 938

WARTOŚCI NIEMATERIALNE	stan na 30.06.2017	stan na 31.12.2016	stan na 30.06.2016
Wartość brutto na początek okresu	139 817	141 767	141 767
Skumulowana amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości	(27 125)	(27 578)	(27 578)
Wartość netto na początek okresu	112 692	114 189	114 189
Zwiększenia	934	3 963	519
zakup	934	2 002	519
inne	0	1 961	0
Zmniejszenia	(22)	(2 267)	(4)
sprzedaż	0	(117)	0
likwidacja	0	(22)	0
inne	0	(2 041)	(4)
przeniesienie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	(22)	(87)	0
Ujęcie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości	0	(14)	(4)
Odpis amortyzacyjny za okres	(1 473)	(3 228)	(1 543)
Różnice kursowe z przeliczenia	(29)	49	44
Wartość netto na koniec okresu	112 102	112 692	113 201
Wartość brutto na koniec okresu	138 654	139 817	140 919
Skumulowana amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości	(26 552)	(27 125)	(27 718)
Wartość netto na koniec okresu	112 102	112 692	113 201

W pozycji Wartości niematerialne prezentowana jest wartość firmy w kwocie 107 252 tys. zł. Wartość ta powstała w wyniku zakupu udziałów w spółce zależnej Hekon – Hotele Ekonomiczne S.A.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Na dzień 30 czerwca 2016 roku Grupa posiadała udziały w jednostce stowarzyszonej Blaha Hotel Szállodaüzemeltető Kft, której podstawowe dane finansowe przedstawiały się następująco:

	stan na 30.06.2016
Aktywa trwałe	25 714
Aktywa obrotowe	2 479
Zobowiązania długoterminowe	2 906
Zobowiązania krótkoterminowe	1 907
	I półrocze 2016
Przychody	3 801
Zysk (strata) netto za okres	(137)

Uzgodnienie powyższych informacji finansowych do wartości bilansowej udziałów w spółce Blaha Hotel Kft. ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy za I półrocze 2016 roku:

	stan na 30.06.2016
Aktywa netto spółki stowarzyszonej	23 380
Procentowy udział Grupy w udziałach spółki Blaha Hotel Kft.	44,42%
Wartość bilansowa udziałów Grupy w spółce Blaha Hotel Kft.	10 385

W dniu 14 grudnia 2016 roku spółka zależna Accor Pannonia Hotels Zrt. dokonała sprzedaży udziału mniejszościowego (44,46%) w spółce Blaha Hotel Szállodaüzemeltető Kft za kwotę 3,6 mln euro.

INNE AKTYWA FINANSOWE	stan na 30.06.2017	stan na 31.12.2016	stan na 30.06.2016
Należności z tytułu sprzedaży nieruchomości	10 944	10 944	7 888
Środki pieniężne na rachunku escrow	13 081	4 566	0
Inne aktywa finansowe ogółem	24 025	15 510	7 888

W pozycji Inne aktywa finansowe zaprezentowano należności z tytułu sprzedaży nieruchomości, na których znajduje się hotel Mercure Mrągowo Resort & SPA. Sprzedaż zorganizowanej części przedsiębiorstwa (ZCP) w postaci hotelu Mercure Mrągowo Resort & SPA nastąpiła w dniu 29 lutego 2016 roku, natomiast sprzedaż nieruchomości, w ramach której prowadzona jest ZCP została sfinalizowana w dniu 16 grudnia 2016 roku. Zgodnie z zawartą umową, sprzedaż nieruchomości ww. hotelu nastąpiła za kwotę 18 600 tys. zł, przy czym 7 100 tys. zł zostało zapłacone w dniu zawarcia umowy sprzedaży, natomiast 11 500 tys. zł zostanie zapłacone w następujących ratach:

- 500 tys. zł zostanie uregulowane przez kupującego do dnia 30 września 2017 roku,
- 4 000 tys. zł wpłynie na rachunek Orbis do dnia 31 grudnia 2017 roku,
- 4 000 tys. zł zostanie wpłacone przez kupującego do dnia 31 grudnia 2018 roku,
- 3 000 tys. zł zostanie uregulowane do dnia 31 grudnia 2019 roku.

Należność w wysokości 7 000 tys. zł została zaprezentowana w Innych aktywach finansowych, natomiast pozostała część, tj. 4 500 tys. zł została zaprezentowana w pozycji Inne należności krótkoterminowe.

Należność w łącznej wysokości 11 500 tys. zł została zabezpieczona hipoteką ustanowioną na nieruchomości hotelu Mercure Mrągowo Resort & SPA.

Ponadto pozycja inne aktywa finansowe obejmuje należność z tytułu sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa hotelu Mercure Kasprowy w Zakopanem. Zgodnie z zawartą umową sprzedaży 20% ceny, tj. kwota 11 270 tys. zł, zostanie uregulowana w ratach. Należność ta została zabezpieczona na rachunku powierniczym typu Escrow. Terminy spłat poszczególnych rat kształtują się następująco:

- 6% ceny sprzedaży, tj. 3 381 tys. zł wpłynęło na rachunek bankowy Orbis S.A. w dniu 4 stycznia 2016 roku,
- 7% ceny, tj. 3 944 tys. zł zostanie uregulowane do dnia 31 grudnia 2017 roku, kwota ta została zaprezentowana w pozycji Inne należności krótkoterminowe,
- 7% ceny, tj. 3 944 tys. zł wpłynie na rachunek Orbis do dnia 31 grudnia 2019 roku, kwota ta została zaprezentowana w pozycji Inne aktywa finansowe.

Środki pieniężne na rachunku escrow stanowią środki pieniężne zdeponowane przez spółkę zależną UAB Hekon i są przeznaczone na zakup hotelu ibis w Wilnie (opis zawartej transakcji w nocie 3 skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2016 rok).

POZOSTAŁE AKTYWA DŁUGOTERMINOWE	stan na 30.06.2017	stan na 31.12.2016	stan na 30.06.2016
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe kosztów ubezpieczeń	363	429	357
Inne inwestycje długoterminowe - dzieła sztuki	458	464	464
Pozostałe aktywa długoterminowe razem	821	893	821

7.2 AKTYWA OBROTOWE

ZAPASY	stan na 30.06.2017	stan na 31.12.2016	stan na 30.06.2016
Materiały	6 567	7 084	6 472
Towary	75	83	100
Zapasy razem	6 642	7 167	6 572

NALEŻNOŚCI HANDLOWE	stan na 30.06.2017	stan na 31.12.2016	stan na 30.06.2016
Należności z tytułu dostaw i usług	80 185	63 121	75 809
<i>w tym należności od jednostek powiązanych</i>	<i>4 991</i>	<i>4 847</i>	<i>5 684</i>
Odpisy aktualizujące wartość należności	(4 011)	(4 168)	(3 802)
Należności handlowe netto	76 174	58 953	72 007

POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE	stan na 30.06.2017	stan na 31.12.2016	stan na 30.06.2016
Należności krótkoterminowe	16 595	24 812	10 759
Należności z tytułu podatków, ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń	3 154	5 573	6 593
Należności sporne	2 331	2 364	2 430
Należności z tytułu sprzedaży środków trwałych	8 444	14 671	0
Przedpłaty	2 113	2 212	0
Inne należności	2 884	2 356	4 166
Odpisy aktualizujące wartość należności	(2 331)	(2 364)	(2 430)
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	18 739	8 340	21 234
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów, w tym:	18 739	8 340	21 234
z tytułu podatków i opłat	5 909	0	6 234
z tytułu najmu nieruchomości	6 038	5 665	6 486
pozostałe	6 792	2 675	8 514
Należności krótkoterminowe inne netto	35 334	33 152	31 993

INNE KRÓTKOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE	stan na 30.06.2017	stan na 31.12.2016	stan na 30.06.2016
Pożyczki dla pozostałych jednostek	466	1 078	1 060
Odpis aktualizujący wartość pożyczki	(466)	(1 078)	(1 060)
Inne krótkoterminowe aktywa finansowe razem	0	0	0

ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY	stan na 30.06.2017	stan na 31.12.2016	stan na 30.06.2016
Środki pieniężne w banku i w kasie	175 696	231 224	202 080
Krótkoterminowe lokaty bankowe	66 086	25 627	33 478
Środki pieniężne na rachunkach escrow	0	282 511	0
Inne środki pieniężne	837	1 432	801
Środki pieniężne razem	242 619	540 794	236 359

Środki pieniężne na rachunku escrow w kwocie 282 511 tys. zł na koniec 2016 roku stanowiły środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania. Obejmowały one środki pieniężne zdeponowane na rachunku escrow przez spółkę zależną Accor Pannonia Hotels Zrt. w związku z zawartą umową nabycia zwrotnego pięciu leasingowanych hoteli.

7.3 AKTYWA KLASYFIKOWANE JAKO PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY

Na dzień 30 czerwca 2017 roku pozycja Aktywów klasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży obejmuje:

- prawo wieczystego użytkowania gruntu przy ulicy Heweliusza w Gdańsku,
- składniki aktywów trwałych hotelu ibis Zabrze,
- składniki rzeczowych aktywów trwałych hotelu Sofitel Budapest Chain Bridge na Węgrzech.

AKTYWA KLASYFIKOWANE JAKO PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY	stan na 30.06.2017	stan na 31.12.2016	stan na 30.06.2016
Stan na początek okresu	23 631	23 057	23 057
Zwiększenie z tytułu nabycia jednostek zależnych	179 626	0	0
Zwiększenia	8 706	23 634	1 196
przeniesienie ze środków trwałych	7 562	23 544	1 193
przeniesienie z wartości niematerialnych	22	87	0
przeniesienie z pozostałych aktywów	0	3	3
różnice kursowe z przeliczenia	1 122	0	0
Zmniejszenia	(22 438)	(23 060)	(247)
sprzedaż nieruchomości	(22 432)	(23 060)	(247)
inne	(6)	0	0
Stan na koniec okresu	189 525	23 631	24 006

Zwiększenie aktywów klasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży związane jest z podpisaniem listu intencyjnego dotyczącego sprzedaży hotelu Sofitel Budapest Chain Bridge (więcej informacji znajduje się w nocie 3) oraz z przeniesienia składników aktywów trwałych hotelu ibis Zabrze do aktywów klasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży w związku z planowaną w najbliższym czasie sprzedażą tego hotelu.

Zmniejszenie aktywów klasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży w I półroczu 2017 roku związane jest ze sprzedażą pod koniec marca b.r. hoteli Mercure Jelenia Góra oraz Mercure Karpacz Resort w postaci zorganizowanych części przedsiębiorstwa.

Na dzień 30 czerwca 2016 roku na pozycję Aktywów klasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży, oprócz prawa wieczystego użytkowania gruntu przy ulicy Heweliusza w Gdańsku, składały się:

- prawo wieczystego użytkowania gruntu wraz z budynkiem przy ulicy Łopuszańskiej w Warszawie,
- prawo wieczystego użytkowania gruntu wraz z budynkiem i innymi składnikami rzeczowych aktywów trwałych, w ramach których prowadzony jest hotel Mercure Mrągowo Resort & SPA w Mrągowie.

7.4 ZOBOWIĄZANIA KRÓTKO I DŁUGOTERMINOWE

Kredyty i pożyczki

W dniu 19 grudnia 2014 roku Orbis S.A. zawarł z Bankiem Polska Kasa Opieki S.A. oraz Société Générale S.A. umowę kredytu, na podstawie której Banki udzieliły Orbis S.A. kredytu do kwoty 480 000 tys. zł. Zgodnie z zawartą umową, kredyt został przeznaczony na:

- sfinansowanie 80% ceny należnej za nabyte przez Orbis S.A. udziały w spółkach w Europie Środkowej,
- cele korporacyjne Orbis S.A., do kwoty nie wyższej niż 50 000 tys. zł.

Oprocentowanie kredytu zostało ustalone według zmiennej stopy procentowej równej stawce WIBOR dla depozytów trzymiesięcznych (WIBOR 3M), powiększonej o marżę banków. Spłaty odsetek będą dokonywane na koniec każdego kwartału, natomiast spłaty rat kapitałowych na koniec czerwca i grudnia. Zgodnie z aktualnym harmonogramem termin spłaty ostatniej raty przypada na 26 czerwca 2020 roku.

Na dzień 30 czerwca 2017 roku spółka Orbis S.A. posiadała zobowiązania z tytułu kredytu w wysokości 105 555 tys. zł.

Ponadto, na dzień 30 czerwca 2017 roku spółka zależna Accor Pannonia Hotels Zrt. posiadała zobowiązania z tytułu kredytu w rachunku bieżącym w kwocie 54 270 tys. zł (12 831 tys. EUR).

W okresie 6 miesięcy 2017 roku Orbis S.A. dokonał spłaty raty kapitałowej z tytułu zaciągniętego kredytu w kwocie 17 645 tys. zł, jak również zapłacił 1 836 tys. zł odsetek oraz 133 tys. zł innych kosztów związanych z zaciągniętym kredytem.

KREDYTY I POŻYCZKI	stan na 30.06.2017	stan na 31.12.2016	stan na 30.06.2016
Zobowiązanie z tytułu kredytów (kapitał pozostały do spłaty)	105 867	123 512	141 156
Wycena kredytów wg zamortyzowanego kosztu	(312)	(567)	(801)
Kredyty w rachunku bieżącym	54 270	0	0
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek razem	159 825	122 945	140 355

Wielkość niewykorzystanych linii kredytowych z tytułu kredytów w rachunku bieżącym wyniosła na dzień 30 czerwca 2017 roku 53,4 mln zł, w tym wartość niewykorzystanych linii kredytowych przez Orbis S.A. wyniosła 20,0 mln zł, przez Accor Pannonia Hotels Zrt. – 9,2 mln zł (tj. 2,2 mln EUR) oraz przez Katerinska Hotel s.r.o. – 24,2 mln zł (tj. 150,0 mln CZK). Pozostałe Spółki należące do Grupy nie posiadały niewykorzystanych linii kredytowych.

Informacje na temat zabezpieczeń ustanowionych w związku z zaciągnięciem kredytu znajdują się w nacie 10.1 niniejszego sprawozdania finansowego.

Obligacje

W dniu **26 czerwca 2015 roku** Orbis S.A. dokonał emisji **300 tys. obligacji** zwykłych, na okaziciela **serii ORB A 260620**, o wartości nominalnej 1 000 zł każda i o łącznej wartości nominalnej 300 000 tys. zł. Cena emisyjna obligacji jest równa ich wartości nominalnej. Środki pieniężne uzyskane z emisji obligacji zostały przeznaczone na częściową spłatę kredytu.

Oprocentowanie obligacji w skali roku ustalone zostało według zmiennej stopy procentowej równej stawce WIBOR dla depozytów sześciomiesięcznych (WIBOR 6M), powiększonej o marżę odsetkową w wysokości 0,97%. Oprocentowanie płatne jest w 6-miesięcznych okresach odsetkowych.

Obligacje wykupione zostaną według ich wartości nominalnej w dniu 26 czerwca 2020 roku. Orbis, przed dniem wykupu, w dniu 26 czerwca 2018 roku może wykupić wszystkie wyemitowane obligacje albo 50% wyemitowanych obligacji, poprzez zapłatę na rzecz obligatariuszy wartości nominalnej obligacji powiększonej o premię w wysokości 1% wartości nominalnej obligacji oraz kwotę odsetek dla okresu odsetkowego kończącego się w dniu, w którym nastąpi wcześniejszy wykup obligacji.

W dniu 17 września 2015 roku obligacje Orbisu serii ORB A 260620 zostały wprowadzone do alternatywnego systemu obrotu dłużnymi papierami wartościowymi BondSpot działającego w ramach Catalist.

Ponadto w dniu **29 lipca 2016 roku** Orbis S.A. wyemitował kolejne **200 tys. obligacji** zwykłych, na okaziciela **serii ORB B 290721**, o wartości nominalnej 1 000 zł każda i o łącznej wartości nominalnej 200 000 tys. zł. Cena emisyjna obligacji jest równa ich wartości nominalnej.

Oprocentowanie obligacji w skali roku ustalone zostało według zmiennej stopy procentowej równej stawce WIBOR dla depozytów sześciomiesięcznych (WIBOR 6M), powiększonej o marżę odsetkową w wysokości 1,05%. Oprocentowanie płatne będzie w 6-miesięcznych okresach odsetkowych.

Obligacje wykupione zostaną według ich wartości nominalnej w dniu 29 lipca 2021 roku. Orbis, przed dniem wykupu, w dniu 29 lipca 2019 roku może wykupić wszystkie wyemitowane obligacje albo 50% wyemitowanych obligacji, poprzez zapłatę na rzecz obligatariuszy wartości nominalnej obligacji powiększonej o premię w wysokości 1% wartości nominalnej obligacji oraz kwotę odsetek dla okresu odsetkowego kończącego się w dniu, w którym nastąpi wcześniejszy wykup obligacji.

W dniu 20 października 2016 roku obligacje Orbisu serii ORB B 290721 zostały wprowadzone do alternatywnego systemu obrotu dłużnymi papierami wartościowymi BondSpot działającego w ramach Catalist.

Środki pieniężne uzyskane z emisji obligacji zostały przeznaczone na sukcesywnie wdrażane przez Spółkę projekty związane z optymalizacją portfela posiadanych hoteli, w szczególności poprzez wykup hoteli leasingowanych przez spółki z Grupy Kapitałowej Orbis, mające na celu zmniejszenie obciążeń związanych z kosztami opłat leasingowych oraz refinansowanie zadłużenia Spółki.

W pierwszym półroczu 2017 roku spółka Orbis S.A. zapłaciła 7 022 tys. zł tytułem odsetek od wyemitowanych obligacji. Ponadto w czerwcu 2017 roku Spółka zapłaciła 74 tys. zł w ramach rozliczenia płatności odsetkowych wynikających z transakcji SWAP'a Stopy Procentowej (patrz również nota 11.3 niniejszego sprawozdania finansowego).

OBLIGACJE	stan na 30.06.2017	stan na 31.12.2016	stan na 30.06.2016
Zobowiązanie z tytułu obligacji (kapitał pozostały do spłaty)	500 000	500 000	300 000
Wycena obligacji wg amortyzowanego kosztu	1 515	1 372	(669)
Zobowiązania z tytułu obligacji razem	501 515	501 372	299 331

Informacje na temat zabezpieczeń ustanowionych w związku z emisją obligacji znajdują się w notcie 10.1 niniejszego sprawozdania finansowego.

Przychody przyszłych okresów

PRZYCHODY PRZYSZŁYCH OKRESÓW DŁUGOTERMINOWE	stan na 30.06.2017	stan na 31.12.2016	stan na 30.06.2016
Zaliczki otrzymane	12 351	4 001	4 150
Przychody przyszłych okresów razem	12 351	4 001	4 150

Zaliczki otrzymane w kwocie 11 928 tys. zł wynikają z zawartej w dniu 3 kwietnia 2012 roku przedwstępnej umowy sprzedaży hotelu Giewont w Zakopanem wraz z towarzyszącą jej umową dzierżawy. W ramach zawartej umowy przedwstępnej sprzedaży spółka Orbis otrzymała w 2012 roku zaliczkę na poczet ceny sprzedaży w kwocie 5 428 tys. zł oraz 9 500 tys. zł w kwietniu 2017 roku. W dacie zawarcia umowy dzierżawy został również opłacony z góry czynsz za pierwsze trzy lata dzierżawy hotelu. Zgodnie z zawartą umową począwszy od czwartego roku, tj. kwietnia 2015, czynsz z tytułu dzierżawy w kwocie 1 000 tys. zł za każdy rok będzie pokryty z otrzymanej zaliczki na poczet sprzedaży.

Zawarcie przyrzeczonej umowy sprzedaży hotelu nastąpi po uzyskaniu wpisu do ksiąg wieczystych tytułu prawnego do posiadanych przez Orbis S.A. nieruchomości.

Ponadto na pozycję długoterminowych przychodów przyszłych okresów składa się długoterminowa część czynszu opłaconą z góry z tytułu dzierżawy gruntu pod stacją benzynową we Wrocławiu. Saldo otrzymanej zaliczki na dzień 30 czerwca 2017 roku wynosi 722 tys. zł, w tym część krótkoterminowa w kwocie 299 tys. zł została zaprezentowana w pozycji Krótkoterminowe przychody przyszłych okresów.

PRZYCHODY PRZYSZŁYCH OKRESÓW KRÓTKOTERMINOWE	stan na 30.06.2017	stan na 31.12.2016	stan na 30.06.2016
Zaliczki dotyczące sprzedaży nieruchomości	2 105	2 074	5 818
Pozostałe zaliczki i przedpłaty	36 081	15 484	30 909
Rozliczenia międzyokresowe dotyczące leasingu nieruchomości	3 868	3 908	3 883
Przychody przyszłych okresów razem	42 054	21 466	40 610

Na dzień 30 czerwca 2017 roku saldo przychodów przyszłych okresów dotyczących sprzedaży nieruchomości stanowi zadatek na poczet sprzedaży prawa wieczystego użytkowania gruntu przy ul. Heweliusza w Gdańsku. Na koniec czerwca 2016 roku Grupa wykazała w tej pozycji zaliczkę na poczet sprzedaży nieruchomości przy ul. Łopuszańskiej w Warszawie (2 000 tys. zł), zadatek na poczet sprzedaży nieruchomości w postaci hotelu Mercure Mrągowo Resort & SPA (3 600 tys. zł) oraz zadatek na poczet sprzedaży prawa wieczystego użytkowania gruntu przy ul. Heweliusza w Gdańsku (218 tys. zł).

Saldo pozostałych zaliczek i przedpłat stanowią głównie otrzymane przedpłaty na usługi noclegowe.

ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE INNE	stan na 30.06.2017	stan na 31.12.2016	stan na 30.06.2016
Zobowiązania dotyczące środków trwałych	4 463	4 522	3 611
Kaucje otrzymane	582	592	568
Zobowiązania długoterminowe inne razem	5 045	5 114	4 179

Na saldo zobowiązań długoterminowych dotyczących środków trwałych składają się kaucje gwarancyjne zatrzymane przez Orbis jako zabezpieczenie ewentualnych roszczeń z tytułu nienależytego wykonania umów na realizację usług remontowych i budowlanych. W ramach innych zobowiązań długoterminowych wykazywane są również długoterminowe kaucje otrzymane z tytułu wynajmu nieruchomości.

ZOBOWIĄZANIA HANDLOWE	stan na 30.06.2017	stan na 31.12.2016	stan na 30.06.2016
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	110 293	117 429	109 802
<i>w tym zobowiązania wobec jednostek powiązanych</i>	<i>11 784</i>	<i>17 674</i>	<i>20 380</i>
Zobowiązania handlowe razem	110 293	117 429	109 802

ZOBOWIĄZANIA DOTYCZĄCE ŚRODKÓW TRWAŁYCH	stan na 30.06.2017	stan na 31.12.2016	stan na 30.06.2016
Zobowiązania dotyczące środków trwałych	9 302	24 945	15 715
Zobowiązania dotyczące środków trwałych razem	9 302	24 945	15 715

Spadek zobowiązań dotyczących środków trwałych w I półroczu 2017 roku wynika w szczególności z rozliczenia nakładów inwestycyjnych poniesionych na modernizację następujących hoteli: Novotel Poznań Centrum, Sofitel Warszawa Victoria, Novotel Szczecin, Novotel Kraków Centrum oraz Novotel Wrocław Centrum.

ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE INNE	stan na 30.06.2017	stan na 31.12.2016	stan na 30.06.2016
Zobowiązania krótkoterminowe	110 125	22 643	90 648
Zobowiązania z tytułu dywidend	73 774	53	69 168
Zobowiązania z tytułu podatków, ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń	27 821	14 409	13 255
Rozrachunki z pracownikami	5 123	4 838	4 553
Kaucje otrzymane	2 063	2 903	2 782
Inne zobowiązania	1 344	440	890
Rozliczenia międzyokresowe	47 590	55 030	46 785
Zobowiązania wobec pracowników	36 364	44 242	33 971
Zobowiązania publiczno-prawne	7 711	8 486	9 969
Ubezpieczenia osobowe i majątkowe	906	134	527
Pozostałe	2 609	2 168	2 318
Inne zobowiązania krótkoterminowe razem	157 715	77 673	137 433

Bierne rozliczenia międzyokresowe dotyczące zobowiązań wobec pracowników obejmują rezerwy na premie i nagrody oraz na niewykorzystane urlopy.

Na dzień 30 czerwca 2017 roku Grupa Orbis posiadała przyszłe zobowiązania inwestycyjne wynikające z zawartych umów na łączną kwotę 86 177 tys. zł. Największa wartość przyszłych zobowiązań inwestycyjnych związana jest z procesem podziału hotelu Novotel Poznań Centrum na dwa hotele różnych marek: Novotel i ibis, działające w jednym budynku. Ponadto istotne kwoty zobowiązań dotyczą budowy nowego hotelu ibis Vilnius na Litwie, a także nowych hoteli w Polsce: ibis Styles Warszawa, ibis Styles Szczecin oraz ibis budget Gdańsk Posejdon, jak również wynikają z prac modernizacyjnych prowadzonych m.in. w hotelu Novotel Kraków City West, Novotel Warszawa Centrum, Novotel Warszawa Airport oraz Novotel Warszawa Centrum.

8. ZMIANY WARTOŚCI SZACUNKOWYCH

8.1 ODPISY AKTUALIZUJĄCE WARTOŚĆ AKTYWÓW

ODPIS AKTUALIZUJĄCY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI ŚRODKÓW TRWAŁYCH I ŚRODKÓW TRWAŁYCH W BUDOWIE	stan na 30.06.2017	stan na 31.12.2016	stan na 30.06.2016
Stan na początek okresu	(87 987)	(122 645)	(122 645)
ujęcie odpisu na środki trwałe	0	(8 627)	(307)
odwrócenie odpisu na środki trwałe	0	10 787	0
zmniejszenie odpisów związane ze sprzedażą/likwidacją	0	9 590	29
odpis aktualizujący wartość środków trwałych niepodlegający odwróceniu *	2 720	6 952	3 388
przeniesienie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	3 711	17 882	0
różnice kursowe z przeliczenia	1 504	(1 926)	(1 560)
Stan na koniec okresu	(80 052)	(87 987)	(121 095)

ODPIS AKTUALIZUJĄCY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNYCH	stan na 30.06.2017	stan na 31.12.2016	stan na 30.06.2016
Stan na początek okresu	(592)	(375)	(375)
ujęcie odpisu	0	(598)	(598)
zmniejszenie odpisów związane ze sprzedażą/likwidacją	0	354	354
odpis aktualizujący niepodlegający odwróceniu *	7	27	21
Stan na koniec okresu	(585)	(592)	(598)

ODPIS AKTUALIZUJĄCY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH	stan na 30.06.2017	stan na 31.12.2016	stan na 30.06.2016
Stan odpisu na początek okresu	(576)	(627)	(627)
ujęcie odpisu	0	(14)	(4)
zmniejszenie odpisów związane ze sprzedażą/likwidacją	0	1	0
odpis aktualizujący niepodlegający odwróceniu *	3	88	66
różnice kursowe z przeliczenia	26	(24)	(23)
Stan odpisu na koniec okresu	(547)	(576)	(588)

* Wartość odpisów aktualizujących ujętych w okresach poprzednich, która nie będzie mogła być odwrócona (z uwagi na zapis MSR 36, zgodnie z którym wartość księgowa netto rzeczowych aktywów trwałych i nieruchomości inwestycyjnych wynikająca z odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości nie powinna przekroczyć kwoty, która zostałaby ustalona, gdyby odpis z tytułu utraty wartości nie miał miejsca). Wartość tych odpisów jest odnoszona na umorzenie. W efekcie stan odpisów z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu odpowiada kwocie możliwej do odwrócenia w przypadku ustania przesłanek będących przyczyną jego utworzenia.

ODPIS AKTUALIZUJĄCY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI AKTYWÓW PRZEZNACZONYCH DO SPRZEDAŻY	stan na 30.06.2017	stan na 31.12.2016	stan na 30.06.2016
Stan na początek okresu	(17 882)	(9 055)	(9 055)
zmniejszenie odpisu związane ze sprzedażą/likwidacją	17 882	9 055	0
przeniesienie ze środków trwałych	(3 711)	(17 882)	0
Stan na koniec okresu	(3 711)	(17 882)	(9 055)

ODPIS NA INWESTYCJE W JEDNOSTKACH ZALEŻNYCH I POZOSTAŁYCH	stan na 30.06.2017	stan na 31.12.2016	stan na 30.06.2016
Stan odpisu na początek okresu	(47)	(37)	(37)
ujęcie odpisu	0	(10)	(10)
Stan odpisu na koniec okresu	(47)	(47)	(47)

ODPIS AKTUALIZUJĄCY WARTOŚĆ NALEŻNOŚCI	stan na 30.06.2017	stan na 31.12.2016	stan na 30.06.2016
Stan odpisu na początek okresu	(6 532)	(6 245)	(6 245)
ujęcie odpisu	(428)	(2 592)	(1 057)
cofnięcie odpisu	398	2 085	1 151
wykorzystanie odpisu	61	352	27
różnice kursowe z przeliczenia	159	(132)	(108)
Stan odpisu na koniec okresu	(6 342)	(6 532)	(6 232)

ODPIS AKTUALIZUJĄCY WARTOŚĆ AKTYWÓW FINANSOWYCH	stan na 30.06.2017	stan na 31.12.2016	stan na 30.06.2016
Stan odpisu na początek okresu	(1 078)	(1 031)	(1 031)
wykorzystanie odpisu	594	0	0
różnice kursowe z przeliczenia	18	(47)	(29)
Stan odpisu na koniec okresu	(466)	(1 078)	(1 060)

W I półroczu 2017 oraz w 2016 roku nie wystąpiły przesłanki wskazujące na konieczność utworzenia odpisów aktualizujących wartość zapasów.

8.2 REZERWY NA ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE

REZERWY NA ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalno- rentowe	Ogółem zobowiązania
Wartość bieżąca zobowiązań - stan na 1 stycznia 2017 roku	15 446	7 302	22 748
Koszty bieżących świadczeń	499	162	661
Koszt przeszłego zatrudnienia i (zysk)/strata z rozliczenia	(1 134)	(457)	(1 591)
Koszt odsetkowy	251	101	352
Świadczenia wypłacone	(810)	(60)	(870)
Różnice kursowe z przeliczenia	0	(28)	(28)
Wartość bieżąca zobowiązań - stan na 30 czerwca 2017 roku	14 252	7 020	21 272
Rezerwy krótkoterminowe	1 777	1 132	2 909
Rezerwy długoterminowe	12 475	5 888	18 363
Razem wartość bieżąca zobowiązań - stan na 30 czerwca 2017 roku	14 252	7 020	21 272

Rozwiązanie rezerw na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalno-
rentowe wynika ze sprzedaży w dniu 31 marca 2017 roku hoteli Mercure Jelenia Góra oraz Mercure Karpacz Resort w postaci zorganizowanych części przedsiębiorstwa, jak również ze sprzedaży hoteli Mercure Częstochowa Centrum oraz ibis Częstochowa.

REZERWY NA ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalno- rentowe	Ogółem zobowiązania
Wartość bieżąca zobowiązań - stan na 1 stycznia 2016 roku	18 367	7 149	25 516
Koszty bieżących świadczeń	1 182	319	1 501
Koszt przeszłego zatrudnienia i (zysk)/strata z rozliczenia	(592)	42	(550)
Koszt odsetkowy	546	206	752
(Zyski)/straty z przeszacowania:			
aktuarialne zyski i straty wynikające ze zmian założeń demograficznych	(3 448)	556	(2 892)
aktuarialne zyski i straty wynikające ze zmian założeń finansowych	(713)	(283)	(996)
aktuarialne zyski i straty wynikające z korekt doświadczalnych	2 202	(360)	1 842
Świadczenia wypłacone	(2 098)	(360)	(2 458)
Różnice kursowe z przeliczenia	0	33	33
Wartość bieżąca zobowiązań - stan na 31 grudnia 2016 roku	15 446	7 302	22 748
Rezerwy krótkoterminowe	1 926	1 057	2 983
Rezerwy długoterminowe	13 520	6 245	19 765
Razem wartość bieżąca zobowiązań - stan na 31 grudnia 2016 roku	15 446	7 302	22 748

REZERWY NA ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalno- rentowe	Ogółem zobowiązania
Wartość bieżąca zobowiązań - stan na 1 stycznia 2016 roku	18 367	7 149	25 516
Koszty bieżących świadczeń	598	185	783
Koszt przeszłego zatrudnienia i (zysk)/strata z rozliczenia	(610)	(200)	(810)
Koszt odsetkowy	261	103	364
Świadczenia wypłacone	(785)	(141)	(926)
Różnice kursowe z przeliczenia	0	20	20
Wartość bieżąca zobowiązań - stan na 30 czerwca 2016 roku	17 831	7 116	24 947
Rezerwy krótkoterminowe	2 043	714	2 757
Rezerwy długoterminowe	15 788	6 402	22 190
Razem wartość bieżąca zobowiązań - stan na 30 czerwca 2016 roku	17 831	7 116	24 947

Odsetki netto dotyczące wyceny rezerw na świadczenia pracownicze oraz zyski/straty aktuarialne wynikające z wyceny rezerw na nagrody jubileuszowe są prezentowane w rachunku zysków i strat w pozycji koszty finansowe.

Zyski/straty aktuarialne wynikające z wyceny rezerw na odprawy emerytalno-
rentowe są ujmowane w innych całkowitych dochodach.

Pozostałe zmiany stanu rezerw na świadczenia pracownicze są prezentowane w rachunku zysków i strat w pozycji koszty świadczeń pracowniczych.

8.3 REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA

REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA	Rezerwa na procesy sądowe	Rezerwa na koszty restrukturyzacji	Pozostałe rezerwy na zobowiązania	Rezerwy na zobowiązania razem
Stan na 1 stycznia 2017 roku	777	681	6 765	8 223
Utworzenie rezerwy w ciągu okresu	0	324	682	1 006
Wykorzystanie rezerwy w ciągu okresu	0	(957)	0	(957)
Rozwiązanie rezerwy w ciągu okresu	0	(48)	(497)	(545)
Różnice kursowe z przeliczenia	0	0	(256)	(256)
Stan na 30 czerwca 2017 roku	777	0	6 694	7 471
Rezerwy krótkoterminowe	777	0	1	778
Rezerwy długoterminowe	0	0	6 693	6 693
Rezerwy razem na 30 czerwca 2017 roku	777	0	6 694	7 471

REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA	Rezerwa na procesy sądowe	Rezerwa na koszty restrukturyzacji	Pozostałe rezerwy na zobowiązania	Rezerwy na zobowiązania razem
Stan na 1 stycznia 2016 roku	777	336	1 328	2 441
Utworzenie rezerwy w ciągu okresu	0	681	6 682	7 363
Wykorzystanie rezerwy w ciągu okresu	0	(344)	0	(344)
Rozwiązanie rezerwy w ciągu okresu	0	0	(1 378)	(1 378)
Różnice kursowe z przeliczenia	0	8	133	141
Stan na 31 grudnia 2016 roku	777	681	6 765	8 223
Rezerwy krótkoterminowe	777	681	1	1 459
Rezerwy długoterminowe	0	0	6 764	6 764
Rezerwy razem na 31 grudnia 2016 roku	777	681	6 765	8 223

REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA	Rezerwa na procesy sądowe	Rezerwa na koszty restrukturyzacji	Pozostałe rezerwy na zobowiązania	Rezerwy na zobowiązania razem
Stan na 1 stycznia 2016 roku	777	336	1 328	2 441
Utworzenie rezerwy w ciągu okresu	0	0	1 930	1 930
Wykorzystanie rezerwy w ciągu okresu	0	(343)	0	(343)
Różnice kursowe z przeliczenia	0	7	55	62
Stan na 30 czerwca 2016 roku	777	0	3 313	4 090
Rezerwy krótkoterminowe	777	0	298	1 075
Rezerwy długoterminowe	0	0	3 015	3 015
Rezerwy razem na 30 czerwca 2016 roku	777	0	3 313	4 090

8.4 AKTYWA I REZERWA NA PODATEK ODROZCONY

PODATEK ODROZCONY *)	Stan na:		Wpływ na sprawozdanie z całkowitych dochodów
	stan na 30.06.2017	stan na 31.12.2016	
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	18 292	18 206	86
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	4 820	282	(4 538)
Zmiana aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego, w tym:			(4 452)
wpływ na wynik finansowy			(4 061)
wpływ na pozostałe całkowite dochody (w tym różnice kursowe z przeliczenia)			(391)

*) Rezerwa i Aktywa na podatek odroczonego prezentowane są per saldo w ramach każdej ze spółek Grupy.

9. UMOWY LEASINGU OPERACYJNEGO

Zobowiązania Grupy z tytułu leasingu operacyjnego dotyczą umów, których przedmiotem są głównie budynki. Na dzień 30 czerwca 2017 roku Grupa prowadziła działalność w 10 hotelach użytkowanych na podstawie umów leasingu operacyjnego. Większość umów jest denominowana w walucie obcej. Terminy wygaśnięcia zawartych umów mieszczą się w przedziale od 2 do 14 lat.

Umowy leasingu operacyjnego budynków hotelowych w podziale na typy:

Typ umowy	Liczba hoteli	Opłata w I półroczu 2017	Minimalna opłata leasingowa w I półroczu 2017	Data wygaśnięcia
Opłata stała z opcją wykupu	1	(3 166)	(3 421)	2027
Opłata stała bez opcji wykupu	5	(12 321)	(12 017)	2021-2031
Opłata stała + odsetki zmienne	1	(4 059)	(4 059)	2022
Opłata zmienna z opłatą minimalną	1	(2 336)	(2 336)	2019
Opłata zmienna bez opłaty minimalnej	2	(4 751)	0	2025-2030
Razem	10	(26 633)	(21 833)	

Umowy leasingu operacyjnego budynków hotelowych w podziale na kraje:

	Liczba hoteli	Opłata w I półroczu 2017	Minimalna opłata leasingowa w I półroczu 2017	Data wygaśnięcia
Polska	1	(3 820)	(3 820)	2021
Czechy	2	(6 082)	(6 034)	2027-2031
Litwa	1	(2 336)	(2 336)	2019
Rumunia	1	(3 876)	0	2030
Słowacja	2	(2 107)	(1 232)	2023-2025
Węgry	3	(8 412)	(8 411)	2022-2026
Razem	10	(26 633)	(21 833)	

W pierwszym półroczu 2017 roku Grupa dokonała wykupu 6 hoteli z leasingu (opis w nocie 3).

Dodatkowo na dzień 30 czerwca 2017 roku Grupa posiadała w leasingu operacyjnym 136 samochodów osobowych. Terminy wygaśnięcia zawartych umów leasingu samochodów mieszczą się w przedziale od 1 roku do 3 lat.

W I półroczu 2017 roku w rachunku zysków i strat ujęto 35 858 tys. zł z tytułu opłat leasingowych, w tym 30 028 tys. zł minimalnych opłat leasingowych. W I półroczu 2016 roku w rachunku zysków i strat ujęto 50 035 tys. zł z tytułu opłat leasingowych, w tym 40 246 tys. zł minimalnych opłat leasingowych.

Koszty z tytułu leasingu budynków hotelowych (33 899 tys. zł w I półroczu 2017 roku oraz 47 092 tys. zł w I półroczu 2016 roku) zaprezentowane są w rachunku zysków i strat w pozycji Koszty wynajmu nieruchomości. W pozycji tej ujęte są dodatkowo koszty wynajmu nieruchomości niehotelowych.

Koszty z tytułu leasingu samochodów osobowych (928 tys. zł w I półroczu 2017 roku oraz 996 tys. zł w I półroczu 2016 roku) zaprezentowane są w rachunku zysków i strat w pozycji Usługi obce.

Przyszłe minimalne opłaty z tytułu leasingu operacyjnego:

Przyszłe minimalne opłaty z tytułu leasingu operacyjnego	stan na 30.06.2017	stan na 31.12.2016	stan na 30.06.2016
Przyszłe minimalne opłaty leasingowe, wymagalne w ciągu:			
jednego roku	45 628	54 684	73 558
od 1 roku do 5 lat	155 594	167 823	206 578
powyżej 5 lat	120 669	139 697	122 980
Przyszłe minimalne opłaty z tytułu leasingu operacyjnego razem*	321 891	362 204	403 116

* Kwoty przyszłych minimalnych opłat leasingowych wyrażone w walucie obcej przelicza się wg kursu z dnia bilansowego.

10. AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

10.1 ZOBOWIĄZANIA WYNIKAJĄCE Z UMÓW KREDYTOWYCH, LEASINGOWYCH ORAZ EMISJI OBLIGACJI

W dniu 19 grudnia 2014 roku Orbis S.A zawarł z Bankiem Polska Kasa Opieki S.A. oraz Société Générale S.A umow  kredytu, na podstawie której banki udzieliły Orbis S.A. kredytu do kwoty 480 000 tys. zł, wykorzystanego w kwocie 476 445 tys. zł.

Zobowiązania Orbis S.A. wynikające z umowy kredytu zostały zabezpieczone:

-  aczn  hipotek  umowną do kwoty 720 000 tys. zł ustanowioną na rzecz Banku Polska Kasa Opieki S.A. (Administradora Hipoteki) na prawie użytkowania wieczystego oraz na prawie wlasno ci posadowionego na nim budynku, w którym Orbis S.A. prowadzi hotel Sofitel Warsaw Victoria (KW nr WA4M/00193711/1 oraz WA4M/00193710/4),
- przelewem na zabezpieczenie praw przysługujących Orbis S.A. z tytułu umów ubezpieczenia dotyczących wskazanych powy zej nieruchomości,
- złożeniem przez Orbis S.A., na rzecz każdego z Banków, oświadczenia o dobrowolnym poddaniu się egzekucji,
- zastawem finansowym na środkach pieni nych na rachunkach bankowych prowadzonych przez Bank Polska Kasa Opieki S.A.,
- udzieleniem Bankowi Polska Kasa Opieki S.A., będącego agentem kredytu i agentem zabezpieczenia, pełnomocnictwa do wszystkich rachunków bankowych Orbis S.A.

Warto c rynkowa hotelu Sofitel Warsaw Victoria obci zonego hipotek  z tytułu zaciągniętego kredytu, ustalona przez niezależnych rzeczoznawców na dzień 1 grudnia 2016 roku wynosiła 227 866 tys. zł. Warto c księgowa nieruchomości na dzień 30 czerwca 2017 roku wynosi 115 815 tys. zł.

Wyemitowane obligacje zabezpieczone zostały hipoteką umowną łączną na hotelach Mercure Warszawa Grand (KW nr WA4M/00159685/9), Novotel Warszawa Centrum (KW nr WA4M/00072550/0) oraz Mercure Warszawa Centrum (KW nr WA4M/00097244/3) do sumy 625 000 tys. zł. Hipoteka ustanowiona została na rzecz administratora hipoteki - Banku Polska Kasa Opieki S.A. z siedzibą w Warszawie, który będzie działał w imieniu własnym, lecz na rachunek obligatariuszy. Łączna wartość rynkowa wyżej wymienionych hoteli obciążonych hipoteką, ustalona przez niezależnych rzeczoznawców na dzień 19 maja 2017 roku operatem szacunkowym z dnia 1 czerwca 2017 roku wyniosła 773 176 tys. zł. Wartość księgową tych nieruchomości na dzień 30 czerwca 2017 roku wynosi 236 931 tys. zł.

W celu zabezpieczenia wierzytelności wynikających z zawartej w dniu 12 lipca 2002 roku pomiędzy UAB Hekon a UAB Pinus Proprius umowy leasingu hotelu Novotel w Wilnie, została wystawiona gwarancja bankowa przez Société Générale S.A. Oddział w Polsce, na rzecz spółki UAB Pinus Proprius (Beneficjent gwarancji) za zobowiązania spółki UAB Hekon (Zleceniodawca gwarancji), które mogą powstać z tytułu zawartej umowy. Kwota gwarancji bankowej wynosi 250 tys. EUR, gwarancja jest ważna do dnia 31 marca 2019 roku.

10.2 ZOBOWIĄZANIA WYNIKAJĄCE Z UMÓW SPRZEDAŻY AKTYWÓW

W ramach zawartej w dniu 26 maja 2014 roku pomiędzy Orbis S.A. a trzema osobami fizycznymi umowy sprzedaży udziałów w Wiosce Turystycznej Wilkasy Sp. z o.o., Orbis S.A. jako sprzedający złożył poręczenie z tytułu naruszenia oświadczeń i zapewnień złożonych nabywcom w związku z podpisaną umową do kwoty 1 750 tys. zł.

Orbis S.A. zostanie zwolniony z tej odpowiedzialności po upływie 5 pełnych lat obrotowych za zapewnienia dotyczące kwestii podatkowych i zobowiązań publicznoprawnych.

11. INSTRUMENTY FINANSOWE

11.1 KATEGORIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

Poniższa tabela prezentuje główne kategorie instrumentów finansowych:

	stan na 30.06.2017	stan na 31.12.2016	stan na 30.06.2016
Aktywa finansowe			
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	242 619	540 794	236 359
Pożyczki i należności własne (w tym należności handlowe)	113 640	93 702	84 061
Zobowiązania finansowe			
Koszt zamortyzowany (w tym zobowiązania handlowe)	868 284	780 039	646 775
Instrumenty pochodne pozostające w powiązaniach zabezpieczających	129	118	909

11.2 WARTOŚĆ GODZIWA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

Na dzień 30 czerwca 2017 roku, 31 grudnia 2016 roku oraz 30 czerwca 2016 roku do instrumentów finansowych, które podlegają wycenie według wartości godziwej po początkowym ujęciu i zostały ujęte w wartości godziwej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, zalicza się instrumenty pochodne, tj. SWAP stopy procentowej.

Poniższa tabela zawiera zestawienie wartości godziwych z wartościami bilansowymi aktywów i zobowiązań finansowych (także tych, które nie są wyceniane w wartości godziwej, ale wymagane są ujawnienia o wartościach godziwych):

	stan na 30.06.2017		stan na 31.12.2016		stan na 30.06.2016	
	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Aktywa finansowe						
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	242 619	242 619	540 794	540 794	236 359	236 359
Inne aktywa finansowe	24 025	24 025	15 510	15 510	7 888	7 888
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności krótkoterminowe	89 615	89 615	78 192	78 192	76 173	76 173
Zobowiązania finansowe						
Kredyty i pożyczki	159 825	161 364	122 945	124 904	140 355	142 767
Dłużne papiery wartościowe - wyemitowane obligacje	501 515	507 200	501 372	507 500	299 331	301 650
Pochodne instrumenty finansowe (zobowiązania)	129	129	118	118	909	909
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania długo- i krótkoterminowe	206 944	206 944	155 722	155 722	207 089	207 089

Zdaniem Zarządu, na dzień 30 czerwca 2017 roku, 31 grudnia 2016 roku oraz 30 czerwca 2016 roku, wartość bilansowa instrumentów finansowych Grupy - z wyjątkiem zobowiązań z tytułu kredytów i wyemitowanych obligacji - jest zbliżona do ich wartości godziwej.

Wartość godziwa zobowiązań z tytułu kredytów została ustalona jako wartość bieżąca przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowana bieżącą stopą procentową.

Wartość godziwa obligacji została ustalona na podstawie ich ceny notowanej na rynku obligacji Catalyst na dzień bilansowy (lub zbliżony).

Wartość godziwa instrumentu pochodnego została ustalona jako wartość bieżąca szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych na podstawie obserwacji krzywych dochodowości.

Pod względem stosowanych procedur wyceny wyemitowane obligacje kwalifikowane są do Poziomu 1 hierarchii wartości godziwej (wartość godziwa ustalana jest na bazie cen notowanych na aktywnym rynku). Zobowiązania z tytułu kredytów oraz instrumenty pochodne kwalifikowane są do Poziomu 2 hierarchii wartości godziwej (wartość godziwa ustalana jest na bazie wartości obserwowanych na rynku, jednakże niebędących bezpośrednim kwotowaniem rynkowym).

W bieżącym okresie Grupa nie dokonywała przeniesień pomiędzy poziomami wartości godziwej.

11.3 RACHUNKOWOŚĆ ZABEZPIECZEŃ

Dla celów zredukowania ryzyka zmian w stopie procentowej i zabezpieczenia przyszłych przepływów pieniężnych, w dniu 15 września 2015 roku spółka Orbis S.A. zawarła z bankiem Société Générale S.A. transakcję SWAP'a Stopy Procentowej (płatność odsetek według stopy zmiennej - otrzymanie odsetek według stopy stałej). Kwota instrumentu zabezpieczającego opiewa na 150 mln PLN, co stanowi 50% pierwszej transzy wyemitowanych obligacji w wysokości 300 mln zł. Termin wymagalności SWAP'a przypada na 26 czerwca 2018 roku. Daty płatności odsetek zostały ustalone co 6 miesięcy począwszy od 27 czerwca 2016 roku i zostały skorelowane z okresami płatności odsetek od obligacji. W I półroczu 2017 roku Grupa zapłaciła 74 tys. zł w ramach rozliczenia płatności odsetkowych wynikających z transakcji SWAP'a Stopy Procentowej.

Na koniec prezentowanych okresów sprawozdawczych wycena w wartości godziwej SWAP'a została ujęta poprzez inne całkowite dochody w kapitale własnym Grupy. W 2017 roku nie wystąpiła nieefektywność wynikająca z zabezpieczeń przepływów pieniężnych, która powinna być ujęta w wyniku finansowym Grupy.

12. TRANSAKcje Z JEDNOSTKAMI POWIĄZANYMI

W rozumieniu MSR 24 podmiotami powiązаныmi z Grupą są członkowie kadry zarządzającej i nadzorującej oraz bliscy członkowie ich rodzin, spółki zależne i stowarzyszone nie objęte konsolidacją oraz Accor S.A. (znaczący akcjonariusz) i podmioty z nim powiązane.

Przychody od podmiotów powiązanych obejmują przychody za wsparcie w sprzedaży, promowanie sieci Accor i rozwój programu Le Club Accorhotels w Polsce oraz w krajach bałtyckich.

Koszty zakupu usług od podmiotów powiązanych obejmują przede wszystkim:

- opłaty franchisingowe,
- opłaty rezerwacyjne,
- opłaty za korzystanie z aplikacji informatycznych,
- koszty dotyczące programu lojalnościowego Le Club Accorhotels.

Wykazane poniżej wielkości dotyczą spółek z Grupy Accor S.A.

PRZYCHODY I KOSZTY	I półrocze 2017	I półrocze 2016
Przychody netto ze sprzedaży usług	2 187	2 353
od jednostki dominującej	1 586	2 108
od pozostałych jednostek z grupy Accor	601	183
od jednostek stowarzyszonych	0	62
Pozostałe przychody	1 001	1 250
od jednostki dominującej	1 001	1 232
od jednostek stowarzyszonych	0	18
Koszty zakupu usług i towarów	30 087	28 567
od jednostki dominującej	21 887	21 400
od pozostałych jednostek z grupy Accor	8 200	7 167

NALEŻNOŚCI I ZOBOWIĄZANIA	stan na 30.06.2017	stan na 31.12.2016	stan na 30.06.2016
Należności z tytułu dostaw i usług	4 991	4 847	5 684
od jednostki dominującej	4 553	4 242	4 686
od pozostałych jednostek z grupy Accor	438	605	654
od jednostek stowarzyszonych	0	0	344
Pozostałe należności	61	50	87
od jednostki dominującej	0	0	13
od pozostałych jednostek z grupy Accor	61	50	48
od jednostek stowarzyszonych	0	0	26
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	11 784	17 674	20 380
wobec jednostki dominującej	10 355	15 145	17 268
wobec pozostałych jednostek z grupy Accor	1 429	2 529	3 087
wobec jednostek stowarzyszonych	0	0	25
Zobowiązania z tytułu dywidend	39 032	0	36 415
wobec jednostki dominującej	35 156	0	32 959
wobec pozostałych jednostek z grupy Accor	3 876	0	3 456

Zaprezentowane należności nie zostały objęte odpisem aktualizującym.

Transakcje z jednostkami powiązanymi przeprowadzane są na warunkach rynkowych.

Świadczenia (w tym wynagrodzenia, nagrody, świadczenia po okresie zatrudnienia oraz odprawy) wypłacone zgodnie z umownymi zobowiązaniami na rzecz członków Zarządu i Rady Nadzorczej Orbis S.A. w okresie 6 miesięcy zakończonych 30 czerwca 2017 i 2016 roku wyniosły odpowiednio 3 376 tys. zł i 2 635 tys. zł. Różnica w poziomie wypłaconych świadczeń w I półroczu 2017 roku w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego wynika głównie z poszerzenia składu Zarządu Orbis S.A. w dniu 2 czerwca 2016 roku.

Grupa nie dokonywała transakcji odpłatnego i nieodpłatnego przeniesienia praw lub zobowiązań pomiędzy Grupą a podmiotami powiązanymi:

- członkami Zarządu i Rady Nadzorczej Orbis S.A.
- małżonkami, krewnymi lub powinowatymi w linii prostej do drugiego stopnia członków Zarządu i Rady Nadzorczej Orbis S.A., podmiotów zależnych od Orbis S.A. i z nim stowarzyszonych,
- osobami związanymi z tytułu opieki, przysposobienia lub kurateli z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej Orbis S.A., podmiotów zależnych od Orbis S.A. i z nim stowarzyszonych.

13. EMISJE, WYKUP I SPŁATY DŁUŻNYCH I KAPITAŁOWYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem nie nastąpiła emisja, wykup ani spłata dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych. Informację na temat wyemitowanych w poprzednich latach obligacji zamieszczono w notce 7.4.

14. SPRAWY SPORNE

Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym do postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej:

Sprawa o wydanie nieruchomości położonej w Warszawie, w dzielnicy Wilanów, przy ul. St. Kostki Potockiego 27

Postępowanie zostało wszczęte z powództwa Skarbu Państwa, reprezentowanego przez Urząd m.st. Warszawy w dniu 29 września 2005 roku. Wartość przedmiotu sporu powód określił na 5 mln zł jako wartość nieruchomości i alternatywnie na sumę 377 tys. zł odpowiadającą 3-miesięcznemu czynszowi najmu lub dzierżawy należnemu od tego rodzaju nieruchomości. Orbis S.A. wniósł o oddalenie pozwu w całości. Sprawę aktualnie rozpatruje Sąd Apelacyjny w Warszawie jako sąd II instancji. Postępowanie jest zawieszono do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia w postępowaniu administracyjnym kwestii prawa własności przedmiotowej nieruchomości.

Sprawa o stwierdzenie nieważności orzeczenia administracyjnego Prezydenta Miasta Warszawy z dnia 11 kwietnia 1950 roku w sprawie odmowy przywrócenia terminu do złożenia wniosku o prawo własności czasowej do gruntu położonego na ul. Wspólnej 19 Nr Hip 1651/2 lit C

Grunt będący przedmiotem postępowania jest obszarem byłej nieruchomości o Nr Hip 1651/2 lit C, który w części pokrywa się z obecną działką 133/2 będącą w zarządzie Orbis S.A., na której posadowiony jest podjazd pod budynek Hotelu Grand Warszawa oraz działką 133/1 będącą w użytkowaniu wieczystym Orbis S.A., na której posadowiona jest część budynku Hotelu. Postępowanie zostało wszczęte pozwem z dnia 2 marca 2000 roku. Stronami wszczętego postępowania jest J.Ostrowska-Bazgier - spadkobierca Abrahama Judy vel Adama Kaltmana (wnioskodawca), "Parking-Wspólnota" Sp. z o.o. w likwidacji oraz Orbis S.A. (uczestnicy). Wartość przedmiotu sporu jest nieznaną. Sprawa jest w toku.

Wezwanie do zwrotu otrzymanej pomocy PARP

Postępowanie zostało wszczęte w dniu 21 lipca 2014 roku przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP). Orbis S.A. jako beneficjent w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 otrzymał pomoc współfinansowaną z Unii Europejskiej na program szkoleniowy. W wyniku kontroli realizacji tego programu, PARP zarzucił Orbisowi naruszenie warunków tego programu w zakresie zastosowania dyskryminujących kryteriów i ocen przy formułowaniu oferty. Wartość przedmiotu sporu szacuje się na 616 tys. zł plus odsetki.

Pozew o ustalenie, iż kara umowna za opóźnienie w wybudowaniu hotelu w Elblągu była nienależna, względnie nieważnie zastrzeżona

Postępowanie zostało wszczęte w dniu 19 kwietnia 2013 roku z powództwa spółki Hekon-Hotele Ekonomiczne S.A. (Orbis S.A. po połączeniu ze spółką zależną w dniu 1 września 2016 roku stał się następcą prawnym prowadzonego postępowania) przeciwko Gminie miasta Elbląg. Wartość przedmiotu sporu wynosi 350 tys. zł.

W 2016 roku Sąd Apelacyjny wydał wyrok w tej sprawie wraz z uzasadnieniem. Sąd uznał, iż Miastu Elbląg należna jest tylko kara umowna za rok 2010 – w kwocie 100 tys. zł. Z uzasadnienia wyroku wynika, iż kary umowne za kolejne lata nie są należne, gdyż zgodnie z wytyczną Sądu Najwyższego zawartą w wyroku kasacyjnym, w ten sposób ustalona kara umowna byłaby płacona w nieskończoność. Kwestia ta nie została jednak przesądzona w sentencji wyroku. W pozostałym zakresie Sąd oddalił roszczenie spółki Hekon oraz orzekł o kosztach. W czerwcu 2016 roku Hekon złożył skargę kasacyjną od powyższego wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku. Ponadto została podniesiona kwestia zmiany strony postępowania z Hekon S.A. na Orbis S.A.

W czerwcu 2017 roku Sąd Najwyższy rozpatrzył na posiedzeniu niejawnym skargę spółki Orbis S.A. (następca prawny spółki Hekon). Sąd uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego z 2016 roku i przekazał do ponownego rozpatrzenia. Do dnia publikacji Spółka nie otrzymała jeszcze uzasadnienia do uchylonego wyroku określającego zakres wytycznych dla Sądu Okręgowego do ponownego rozpatrzenia sprawy.

Od dnia publikacji ostatniego rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Orbis nie wystąpiły, z wyjątkiem postępowania dot. wybudowania hotelu w Elblągu, żadne istotne zmiany w opisanych powyżej sprawach spornych, których stroną jest Grupa Orbis.

Dodatkowo, na 30 czerwca 2017 roku prowadzono 10 postępowań przed Samorządowym Kolegium Odwoławczym dotyczących aktualizacji stawek opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego gruntów zlokalizowanych w następujących miastach:

- Warszawa (ibis i ibis budget Reduta, ibis Warszawa Centrum, działka zlokalizowana przy ul. Łopuszańskiej – dot. opłat do dnia sprzedaży nieruchomości),
- Sopot (Sofitel Grand),
- Gdańsk (Novotel Centrum, Mercure Gdańsk Stare Miasto, ibis Gdańsk Stare Miasto oraz teren w pobliżu tego hotelu, Mercure Posejdon, Novotel Marina),
- Zegrze (działka zabudowana).

W ocenie Grupy, dokonane przez Prezydentów poszczególnych miast aktualizacje opłat są nieuzasadnione bądź też powinny być skalkulowane według innych stawek. Na dzień bilansowy skumulowana wartość kwestionowanych przez Grupę opłat wynosi 6 880 tys. zł i została ujęta w innych zobowiązaniach krótkoterminowych.

W I półroczu 2017 roku Orbis otrzymał korzystny wyrok w sprawie aktualizacji opłaty za wieczyste użytkowanie gruntu w Poznaniu, na którym zlokalizowany jest hotel Novotel Malta Poznań. Sąd Apelacyjny w Poznaniu uznał wypowiedzenie z 2010 roku Prezydenta Miasta Poznania dot. opłaty rocznej za użytkowanie wieczyste ww. nieruchomości za nieuzasadnione, wskutek czego wysokość opłat rocznych od roku 2011 pozostaje na dotychczasowym, niezmiennym poziomie. Tym samym na skutek prawomocnego wyroku Orbis nie musi ponosić dodatkowych opłat za lata poprzednie i rok 2017, gdyż wpłacał corocznie kwotę właściwą, którą Sąd utrzymał nadal w mocy. W związku z powyższym wartość różnicy między opłatą dotychczasową a opłatą niezasadnie zaktualizowaną przez Prezydenta Miasta Poznania za lata 2011 - 2016 dot. hotelu Novotel Malta Poznań ujmowaną w innych zobowiązaniach krótkoterminowych zaliczono w I półroczu tego roku w pozostałe przychody operacyjne.

15. SPRAWOZDANIE Z PRZEPLÝWÓW PIENIĘŻNYCH

Objaśnienia korekt wyniku w przepływach działalności operacyjnej.

	I półrocze 2017	I półrocze 2016
Bilansowa zmiana stanu należności	(27 918)	(18 943)
zmiana z tytułu nabycia jednostek zależnych	8 234	0
zmiana stanu długoterminowych rozliczeń międzyokresowych	67	63
zmiana stanu należności z tytułu sprzedaży środków trwałych	(5 063)	(3 381)
zmiana stanu przedpłat	8 762	(5 650)
różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(2 225)	0
Zmiana stanu w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(18 143)	(27 911)
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	57 194	84 993
zmiana z tytułu nabycia jednostek zależnych	(2 012)	0
zmiana stanu zobowiązań inwestycyjnych	12 339	14 264
zobowiązania z tytułu zakupu udziałów	(10 549)	0
dywidenda z zysku do wypłaty	(73 723)	(69 116)
różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	3 504	0
Zmiana stanu w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(13 247)	30 141
Bilansowa zmiana stanu przychodów przyszłych okresów	28 938	18 875
otrzymane zaliczki na poczet sprzedaży nieruchomości	(9 531)	(3 818)
różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	102	0
Zmiana stanu w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	19 509	15 057
Bilansowa zmiana stanu rezerw	(2 228)	1 080
zyski i straty aktuarialne z tyt. programu określonych świadczeń pracowniczych	0	62
ujęte w innych całkowitych dochodach		
różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	284	0
Zmiana stanu w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(1 944)	1 142
Bilansowa zmiana stanu zapasów	525	191
różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(111)	0
Zmiana stanu w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	414	191
Inne korekty		
aktualizacja wartości aktywów trwałych	0	909
aktualizacja wartości inwestycji w jednostkach zależnych	0	10
różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	0	933
inne	6	0
Zmiana stanu w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	6	1 852

16. WYDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM

W Grupie Orbis nie wystąpiły istotne zdarzenia po dniu bilansowym.

PODPISY WSZYSTKICH CZŁONKÓW ZARZĄDU

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
2017.07.26	Gilles Stephane Clavie	Prezes Zarządu	
2017.07.26	Ireneusz Andrzej Węglowski	Wiceprezes Zarządu	
2017.07.26	Dominik Sołtysik	Członek Zarządu	
2017.07.26	Marcin Szewczykowski	Członek Zarządu	

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
2017.07.26	Marcin Szewczykowski	Członek Zarządu	